

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 26 korona.
 Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-szorosos petit sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 15 fill.
 Nyitótér sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 667.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvégy-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A szinügyi bizottságról.
- A Ház a sejtó ellen.
- A drágaság ellen.
- Rathaukeller Aradon.
- Szociológusok Aradon.
- Bajok a vashidak körül.
- A vén bűnös.
- A Szent Antal tolvaja.
- Wölfling — a feleségéről.
- Csalással vádolt urlovas.
- A berugott Arad.
- Szerelém a konfliktusban.
- Tárca: Asszony volt ő is. Irta: Fábry Géza.

A szinügyi bizottságról.

Irta: Lukácsy Lajos.

Arad sz. kir. város törvényhatósága legutóbb tartott közgyűlésén újból választotta, illetve részben új tagokkal kiegészítette a *szinügyi bizottságot*. Egy bizottsága sincs a törvényhatósági bizottságnak, amelyre oly szép, nemes, de egyszerűs mind oly nehéz feladatok megoldása vár, mint éppen e bizottságra, mert nemcsak arra kell gondot fordítania és felügyelnie, hogy a *szintársulat működését és tevékenységét ellenőrizze*, de a színházat látogató nagy közönség e téren való jogos igényeinek kielégítése egyik főfeladata; kötelessége és hivatása a színház ügyeinek oly irányban és szellemben való vezetése, hogy az ne csak szórakozásul és mulatságul szolgáljon, de mint nemzeti kulturánk egyik leghatalmasabb tényezője, a szellemi művelődés előmozdításában jelentős tényezőként szolgáljon.

Amiként a városi tanácshoz benyújtott javaslatomban kifejtettem és indokoltam, feltétlenül szükségesnek tartom egy helyes szinügyi szabályrendelet megalkotását és életbeléptetését.

Ez egy céltudatos működésnek a „*conditio sine qua non*“-ja, amely nélkül a színház ügyeihez hozzányulni nem lehet.

E szabályrendeletnek első sorban magában kell foglalnia és preciziroznia a szinügyi bizottságnak jogait és kötelességeit, mert a szinügyi bizottsági tagokra ez nemcsak jog, hanem kötelesség is, sőt *inkább több kötelesség, mint jog*.

Helytelennek tartom, hogy a régebben fennállott azonjó szokást, hogy a szinügyi bizottsági tagok a bizottság elnöke által beosztott sorrendben *inspekciót* tartottak és az előadást végignézték — ez idő szerint hallgatagon ad akta tették, aminek az a következménye, hogy vannak szin-előadások, mikor a bizottság páholyában egy bizottsági tag sem jelenik meg.

Már pedig éppen most feltétlenül szükséges, hogy minden előadást egy-két bizottsági tag *végignézzon*, mert éppen az általam pár év előtt a törvényhatósághoz benyújtott indítványom alapján hozott határozat folytán a szinügyi bizottság kötelessége minden színévad végén a szintársulat működéséről a közgyűlésnek jelentést tenni.

Már most hogyan fog e bizottság a szini előadásokról és az ott észleltekről jelentést tenni, ha az előadásokat nem látja, a hiányokat és hibákat nem konstataálja? Azért szükségesnek tartom, hogy a

szinügyi bizottság elnöke 8, vagy 14 napra terjedő időközökre kijelölje a szinügyi bizottság tagjait, akik az előirt időben és sorrendben a szini előadásokat naponként végignézni tartoznak és minden 1—2 heti határidő lejárta után a szinügyi bizottság elnökének az általuk látottakról, tapasztaltakról és észleltekről *írásban jelentést tesznek*.

A szinügyi bizottság elnöke a jelentéseket összegyűjti, ezekből összeállítja azután azon jelentést, a melyet minden színévad végén a *közgyűlésnek bemutatni tartozik*.

Nemcsak a szinigazgatóval kötött szerződésben, hanem a szabályrendeletben is körülírandók a szinigazgató jogai és kötelességei, a melyek betartásának ellenőrzése szintén a szinügyi bizottság hatáskörébe tartozik.

Együttes erővel, jóakarattal kell a szinügyi bizottságnak a szinigazgatóval karöltve eljárnia, egymást meg kell érteniök és a szinészetet oly magas nivón tartaniok, aminőt egy oly intelligens és a szinészetet oly nagy mérvben pártoló művelt város közönsége, mint Aradé, megkiváhat.

Ismételten hangsúlyozom azt, amit a tanácshoz benyújtott indítványomban is kifejtettem, hogy a szinügyi bizottságnak olyképeni kiegészítését tartom szükségesnek, hogy e bizottságnak ne csak a város törvényhatósági bizottsági tagjai, hanem oly egyének is legyenek tagjai, akik a törvényhatósági bizottságon kívül állanak, de a szinügy iránt érdeklődnek, állan-

A hétről.

Évi zárlat.

Este van, éjjel van,
 Kiki nyugalomba.
 Serényen folyik még
 Bankokban a munka.

Kivonatot készít
 Könyvelő és praxi,
 Maholnap meglesz a
 Közgyűlési lakzi.

De ahol netalán
 Nem üt be a mérleg
 Kiszámuak lesznek
 A tantiém-érnek.

S nagy orral távozik
 Az egész banklista,
 Titkártól lefelé
 Sok komptoárista.

Tükön áll ilyenkor
 Minden tékepenzes,
 Mig az osztaléknak
 Százaléka kétes.

De mihelyt elkészül
 A kamatláb zárlat,
 Résvényestől hangos
 A közgyűlés tárlat.

És ha jól festenek
 Az eredményképek,
 Kelnek a részvények:
 Rongyosak, ha epek.

S megy a nyereségből
 Sok jótékonycélra,
 Tartalékalapra,
 Magas osztalókra.

S akinek csak jutott
 Egy nyereségfalat,
 Végén panaszkodik
 Hogy — éhesen maradt.

Este van éjjel van,
 Kiki nyugalomba,
 Bankokban elkészült
 A zárlati munka.

Sötét minden ablak,
 Mérleg a nyomdába...
 — Uraim, mehetünk
 Az álarcos báiba.

Asszony volt ő is.

Irta: F. bry Géza.

... Egy szép napon arra határozta el magamat, — kezdte elbeszélését báró Bükössy Gida huszárkapitány, — hogy megnősülök. A sok bolondabbnál-bolondabb kaland, melybe behajszolt forró vérem, nagyban megapasztotta vagyonomat. Nem szépittem a dolgot — szükségem volt pénzre — ezért házasodtam meg.

Akkor 24 éves voltam, most negyvennégy. Ketten voltak, akik között választhattam. A mulató kompánia kezdett figyelni a kapitány elbeszélésére. Ez pedig ivott és beszélt tovább. Született grófnő volt az egyik; előkelő, dus bankárleány a másik. A grófnő magas, nyulánk, szőke, finoman arisztokratikus vonásokkal, ábrándozásra hajló meleg kedélyvel, örökösen felfelé tekintő kék szemmel. A bankárleány inkább alacsony, gömbölyű, mint egy jófajta alma, pirospozsgás, jókedvű, csintalan leány. Szeme és haja koromfekete Szeretett mind a kettő. Én is jól éreztem magamat velük. Akár az egyikkel, akár a másikkal voltam, egyenlő gyorsasággal s jól mulott az idő. Mind a ketten elég gazdagok voltak. A bankárleány mégis vagy félmillióval gazdagabb s így őt vettem el.

Tetszett az új állapot. A törvényes s formailag is tisztességes szerelém. Egyideig jól is éreztem magamat mellette. Felhagytam a pillangókkal s megszakítottam minden színházi összeköttetést. Csakis a feleségemmel együtt jártam a színházba. A grófnőt is csak távolról

dóan színházlátogatók, színügy pártolók, egyéniségük, kifejtett műérzékük, nézetük és tanácsukkal nagy hasznára és előnyére lehetnek a város színügyeinek.

Nagy elégtételül szolgál nekem, éppen a színügyi bizottság határozatával szemben, mely ez indítványomat mellőzte, hogy az ország e téren legnagyobbak elismert tekintélyei ezen indítványomat épp oly helyesnek, mint celszerűnek tartották, a miként azt e lap hasábjain megjelent nyilatkozatok is igazolják.

A színügyi bizottságnak havonként legalább két ízben össze kell jönnie és ülést tartania, annak mindig van és lesz tárgya. Az ülésen a szinigazgató is megjelenni köteles és ott aztán kölcsönös megbeszélések és eszmecsere alapján a történetek és észlelték letárgyaltatnak és a jövőre nézve is irányadóul szolgálnak.

A színügyi bizottságnak a szinigazgatóval a legszorosabb nexusban kell lennie, mert csak így érhető el a cél, hogy a színészet a város intelligenciájának megfelelő szinten tartassék.

Legeslegelső kötelessége azonban a színügyi bizottságnak, ha jól rendezett és minden kívánalmaknak megfelelő előadásokat akar a közönségnek nyújtani, hogy a szinigazgató egy arra reátermett és állásának megfelelő tudással, képességgel és intelligenciával bíró állandó rendezőt tartson, a miként azt gróf Festetics, a vidéki színházak országos felügyelője legutóbbi íttléte alkalmával kifejtette és hangsúlyozta, mert a színész-rendező, ha játszik és szerepével van elfoglalva, a rendezésre kellő gondot nem fordíthat és ez azután, miként már tapasztaltuk, az előadás rovására megy.

Volnának még a színügy érdekében egyéb megszívlelendő véleményeim is, amelyekkel azonban egy legközelebbi cikk keretében fogok foglalkozni.

Ujabb katonai költség. Bécsből jelentik: Az *Union* építkezési társaság megvásárolta a közös hadügyminiszterium mostani épületét, de a szerződés természetesen csak akkor lesz végérvényes, ha az

osztrák törvényhozás megszavazza az új közös hadügyminiszterium felépítésének költségeit, amelyek 13-14 millió koronát fognak kitenni.

A Ház a sajtó ellen.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny társadalmi értesítője. —

Budapest, január 11.

Az újságíróknak az elnökséggel támadt konfliktusa volt a mai ülés legérdekesebb témája. Az újságírók elégtételt kaptak, de nagyon vérszegény és szomorú elégtételt. A parlament, amely a magyar sajtónak köszönheti létét, röviden végzett a sajtóval. De remélhető, hogy ennek a mulatságnak is meglesz a bójtje.

Egyébként nagyon kevesen vannak a Házban. Az öreg Szappanos István telefonon mentette ki elmaradását Kecskemétről:

— Nagyon hideg van, nem merek kimozdulni a házból! — üzenté.

A fiatalabb urak nem exultáltak magukat, de azért szintén nem jöttek el. Fél tízenegy órakor végre valahogyan összeverődött ötven ember a Justh Gyula rosszkedvűen megnyitotta az ülést. Eöbbs azonban szigorú szemmel körülnézett:

— A fiám itt van?

Justh János pirosra fagyott füffel csak ugyan ott didergett. Mivelhogy hát az elnöknek vele szemben dupla ellenőrzési joga van...

Az ülés legnevezetesebb dolga a bankbizottság megválasztása. Mivel ez titkos szavazással ment, el is foglalta az időt fél tízenkét óráig. A szavazás alatt a néppárt erősen korteskedett a saját jelöltje, Kovács Pál ellen s azt kérte, hogy Simonyi-Semadam Sándort irassa be helyébe a koalíció.

(Folyó ügyek.)

Az ülést fél tízenegy órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök. Feloivasák az interpellációk és indítványkönyvet. Samassa János a vándor cigányok ellen való bíraskodás, Thorocskay Viktor báró az állami erdőségek parcellázása dolgában adott be indítványt. Az interpellációs könyvbe Banjanin és Supilo tettek bejegyzéseket. Ezután a bankbizottság 21 tagját választották meg titkos szavazással. A szavazás eredményét az ülés végén hirdeti ki az elnök.

láttam egypárszor. Kissé jobban megnyult s fehérebb lett az arca. Akadtak jó barátok, kik szentül állították, hogy utánam busul. Legfőlebb vontam a vállamon egyet. Jókedvemet cseppet sem rontották meg ezek a besugások. Egészen elfoglalt a feleségem. Jól esett emérlőnöm sötét, mélytűzű szemében.

Néha-néha bizonyos ellágyulást is éreztem. Esténként a napközben érkezett leveleket bontogattuk fel. Meghívók ide-oda. Kérdező, szemrehányó levelek a ballet- s színházi kartól. Mi lesz veled? Mindig a feleséged mellett fogsz ülni? Megnyugtató, biztató sorok: „Megbocsátom házasságodat — csak jöjj. Szeretlek, Emma.” Hasztalan viselkedtem ugyanis elég érthetően, előbbi gyengéd ismerőseim nem adták fel a reményt, hogy visszanyerhetnek. Tudták, hogy nem sajnálom tőlük a pénzt.

Lehet, hogy egyik-másik szeretett is. Amellett Emmáról ezt magam is hittem. Primadonna volt egy külvárosi színházban s az esküvőmnél mintha sirni láttam volna... Kacagva nyújtottam át feleségemnek ezeket a leveleket s még forróbban öleltem magamhoz. Ha elolvasta, mindig elborult az arca s ilyenkor olyan félelmetes láng lobbant föl a szemében, hogy szinte megijedtem tőle. Azért sokszor magam kértem, hogy el se olvassa.

Soha olyan ünnepélyes, szinte komoran bugonak nem hallottam a hangját, mint egy ilyen

alkalommal — úgy a negyedik hónapban esküvőnk után, — mikor azt mondta:

Ha ezek visszahóditanak téged, az nekem halálom lesz.

Egy pillanatra megborzongtam, de csakhamar fölvettem.

— Ugyan, ugyan, édes, ki hitte volna, hogy maga, az egészséges és józan gondolkodás megtestesülése ilyen szentimentális lesz?

Kissé elmosolygta magát, de csakhamar nagyon komolyan kérdezte:

— Mondja meg nekem, mit tudnak ezek a könnyű léha nők — önöknek, férfiaknak nyújtani? Mi vonzza, csábítja oda magukat? Miért van az, hogy ezeknek sikerül annyi családi boldogságot, annyi életet feldolnani, — tönkre tenni? Ismertessen meg engem ezzel a világgal.

Addig könyörgött, míg elkezdtem beszélni neki arról a világról. Beszéltem arról a léha, feslett, kicsapongó világról, melyben nincs becsület, nincs tisztesség, nincs semmi igaz érzélem, csak festék, temperamentum, káprázat s raffineria, de ez azután annyi hogy beleszédül még a legjózanabb leghiggadtabb férfi is, ha csak egy időre is.

Szomorúan mondta: S ezért... ezért tesznek önök annyi hüen érző szívet szerencsésé lenné?

Igyekeztem megmagyarázni, hogy éppen a sajtóban van az inger s abban a nem tit-

Ezután a gazdasági bizottság jelentései kerültek sorra Uchritz Amadé Emil gróf előadásában. A Szilagyi Dezső emlékre 8000 koronát szavaztak meg. A Petőfi háznak 10.000 korona adományt kért a gazdasági bizottság a képviselőház budgetjének terhére.

Wekerle Sándor örömmel üdvözli a mozgalmat, mely a tüneményes, történelmi jelentőségű költő emlékének megőrzését célozza. Ezért azt javasolja, hogy a 10.000 koronát adják meg, de ne a Ház budgetjének terhére, hanem fizesse azt a kormány. A Ház a miniszterelnök javaslatát fogadta el.

Következett a stájeriaki és aninzi állami elemi iskolák elhelyezési költségeinek fedezéséről szóló javaslat. Bedőházy János előadó főelőadása után a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadták.

Az utolsó tárgy volt a *parlamentárius hírlap-tudósítók kérvénye*.

(A sajtó jogai.)

Herman Ferenc előadó ismerteti a kérvényt, mely a házszabályok helyes értelmezésére és az újságírók közelebbi teljesítésének védelmére irányult. Az újságírók panaszolják, hogy őket folyton ellenséges indultu támadásokkal gátolják munkájuk teljesítésében és az elnöki székéből is olyan kijelentések hangzottak el, hogy az újságírók csak tüntető vendégek gyanánt jelenhetnek meg a Házban. A kérvényi bizottság pozitív tényeket a Ház naplójából nem bírt konstatálni és a következő javaslatot terjeszti elő:

Az 1848. évi IV. t. c. 10. §-ának és a házszabályok 288. §-ának rendelkezése szerint a Ház ülései nyilvánosak lévén, ezen üléseken jogában áll a közönségnek a számára fentartott karzatokon megjelenni.

A törvény a hírlapoknak országgyűlési tudósítói különleges rendelkezéseket nem tartalmazván, a nyilvánosság kérdésében a tudósítókat is ugyanazon a jog illeti meg, amilyen a többi halgatóságot.

A házszabályok 285. §-a a hírlap-tudósítók részére külön helyet rendel, miután a sajtónak nemcsak joga, de hivatásos kötelessége is az 1848: XVIII. t. c. 14. §-ának személtartásával „az országgyűlés... nyilvános üléseit hivszellemben és igazán” közölni. Ezen hivatás könnyebb, zavartalanabb teljesítése okából van a hírlapok országgyűlési tudósítói részére külön hely fentartva.

A sajtó és a közönség megjelenési joga oly törvényes jog, amelytől a nyilvánosságban rejülő alkotmányjogi ellenőrzés, tehát a parlamentarizmus megsértése nélkül a képviselőház el nem tekinthet — annyival kevésbé, mert hiszen a nyilvánosság kizárásával a képviselőház úgy az 1848: IV. t. c. 12. és 13. §-ának, mint parlamentarizmusunknak szelleméből, — valamint a házszabályok 292. §-ából és 228. §-ának tiltó rendelkezéséből kifolyólag még ha-

kolt törekvésben, mely mindenáron az érzékekre, a vére akar hatni, melyet nem feszélyezsem erkölcs, sem a mások jelenléte s mely mindent szabadnak és megengedhetőnek tart.

Láttam, hogy nem érti s most már leküzdhetetlen vágyat éreztem, hogy megérthessem magamat. Elfogott az a lázas, professzoroskodó kapacitálási inger, mely nem lát, nem hall semmit, elfeledkezik mindenről s csak egy cél lebeg előtte: a meggyőzés.

Észre sem vettem, mint szenvedni át a megaláztatás a megszégyenítés gyötrő kinjait, miatt én teljesen szabadon, a legrealisabb színezéssel, a kávéházi külön elzárt helyiségek rejtelmeiről beszéltem, melyekről a tisztességes nőknek fogalmuk se lehet. Csak midőn már mindent elmondtam s joggal hittem, hogy megértett, — esett tekintetem az arcára. Szinte megrettentem tőle. Mintha elhagyta volna a vér! Olomszerű arcából tágranyított szemei megdöbbenő mozdulatlanúsággal meredtek meg.

De csak egy pillanattig láthattam ilyenek. Szóhoz sem juthattam még, midőn hirtelen, minden átmenet nélkül már is kigyúlt az arca. Egyszerre friss, rózsás lett megint. Az aika felduzzadt, a sok apró erecske megdagadt. A szeme tüztől csillogott.

— Nagyon jól színezett barátom, akár atána tudnám csinálni.

tározatot sem hozhat, törvényhozási működést annál kevésbé gyakorolhat.

Mindezekből önkényt következik az, hogy a képviselőháznak törvényes kötelességében áll az így értelmezendő nyilvánossági jogot az 1848. évi IV. t. c. 11-13. §-ainak és a házszabályok 257. és 291. §-ainak figyelembevételével, mint a törvényhozás egyik elengedhetetlen kellékét, a parlamentáriszmus és az alkotmányosság szempontjából is megvédelmeznie.

Az előadó szerint a kérvényi bizottságot javaslatára az bírta, hogy nézete szerint a nyilvánosság joga oszthatatlan és egységes s így a hírlapíróknak a közönséggel szemben előjogok nincsenek. A 48-as törvény sem tartotta szükségesnek külön biztosítani a hírlapíróknak a megjelenítés jogát. A nyilvánosság kérdésében nem lehet disztingválni, mert ezt egy törvénytelen kormány a maga céljaira használhatná fel. Kéri a bizottság javaslatának elfogadását.

(Szólu védelme.)

Suciu János: A kérvényi bizottság javaslatából, amit el kell ismerni, a legkövetesebbet kívánja elismerni. Jelen volt azon az ülésen, melyen a kérvényre okot adó incidens történt s felháborodott a módon, melylyel a második alelnök ártatlan és csendet nem háborító beszélgetés miatt rácsapott az egyik hírlapíróra. Minden vélt elnöki tekintély a sajtó érdeke mögött háttérbe szorul. A nyilvánosságban az óriási súlyt és garanciát a sajtó képviseli. Ezt nem lehet egy kalap alá venni a lármázó közönséggel. A negyvennyolcas országgyűlési fiatalság utódjainak tartja a mai parlament tudósítókat. Ő és pártja teljesen érdektelen s sajnálatát fejezte ki a Házban történtek felett.

Elnök: Az ülést öt percre felfüggesztli.

Szünet után

Gaal Gusztáv szó. Ő a javaslatot nem tartja megfelelőnek. Sokkal egyszerűbb lett volna, ha a bizottság azt mond a volna röviden is: Utalok a törvényre. A Ház foglaljon a vendégjog kérdésében is férfiasan és határozottan állást. Őrá a második alelnök figyelmeztetése nem tett olyan benyomást, hogy említett az újságírók kötelességüket nem teljesíthetnek. Az csak modorbéli szigorúsága által tűnt fel neki. Ellenindítványt ad be, amely szerint a Házszabályok csak helyzeti előnyt adnak az újságíróknak. Kéri kimondatni, hogy a hírhedt elnöki figyelmeztetés nem gárolja a hírlapírói kötelesség teljesítését.

Kelemen Samu kikapcsolni kívánja a személyes motívumokat. Az alkotmányosság és a szabadság elválaszthatatlan a nyilvánosságtól. Nem teheti magáévá az előadó okfejtését, amelyben jogász formalizmust lát. A negyvennyolcas törvények csak keretet alkotnak, amelyet később kellett kitölteni. A végső álláspontot azonban helyesli és a javaslatot elfogadja.

Bródy Ernő elfogadja a kérvényi bizottság javaslatát. Azt azonban nem fogadja el, hogy a nyilvánosság oszthatatlan. A házszabályok igenis felosztják a nyilvánosságot. (Nagy zaj.) A gyorsírókat, naplószerkesztőt, hírlaptudósítókat, igenis megkülönbözteti a hallgatóságtól. (Nagy zaj.) A közönség hallgat, szórakozik, élvez, (Nagy derűtség.) a hírlapírók dolgoznak. Ez a parlament épp a sajtó önfeláldozó agitációjának köszönheti létét. (Nagy zaj.)

Szász József nem fogadja el az előadó javaslatát.

Bozóky Árpád: Minek mentél vissza?

Szász József: Nem akartam veled egy pártot lenni. (Derűtség, taps.) Hozzájárul Gaál Gaszton indítványához.

(Békülékeny hangok.)

Rátkay László nem örül annak, hogy a parlament és a sajtó szembekerült. A parlament sajtó nélkül olyan, mint a néma gyerek. Az a baj, hogy nem szeretet nyilvánul meg a sajtóval szemben. A Háznak nem szabad egyes hírlapírókat nézni, hanem az egész sajtót, a magyar sajtót, amely a világ minden sajtójával versenyez. Nem a szétválasztó, hanem az összekötő kapcsolatokat kell keresni. Kéri a javaslat elfogadását.

Elnök a vitát bezárja.

Wekerle Sándor miniszterelnök azt hiszi, hogy a sajtó jelentőségét senki nem akarja kisebbíteni. Lényegileg nem lát különbséget az álláspontok között. Örül, hogy Suciu védi a magyar sajtót, csak kéri, hogy tartsa meg később is véleményét. Egy incidens történt itt, puskaporos levegőben. Az elnöki kijelentés mérlegelésénél ez figyelembe veendő. Puskaporos levegőben az érzékenységet félre kell tenni. Elismeri, hogy vannak külön jogok, de vannak külön kötelelességek is. Kéri a kérvényi bizottság javaslatának elfogadását.

A többség az előadó indítványát fogadta el.

Az ülés ezután véget ért.

A drágaság ellen.

A hatósági bizományos.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11.

Aradváros tanácsa mai ülésében Lőcs Rezső gazdasági tanácsos referált a piaci drágaság megszüntetésében a tanácshoz érkezett tervekről, melyek felett a legközelebbi közgyűlésnek kell döntenie. A tanács egy bizottságot küldött ki Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklésével. Tagokul Sáriot Domokos főkapitányt, Zubor Andor aljegyzőt, Reinhart Gyula,

Paragó Rezső és Zima Tibor törvényhatósági bizottsági tagokat kéri fel a tanács.

A tanácshoz eddig négy tervezet érkezett. Reinhart Gyula emlékiratát lapunk keddi számában, Weiss Simon kérvényét pénteki számunkban ismertettük. Weiss ideájához teljesen hasonló gondolattal akar Mohr Salamon a piaci mizériákon segíteni. Végre a kereskedelmi és iparkamara drágasági ankétjének eredménye is a tanács előtt fekszik.

Az ideákból is megárt a sok és féltő, hogy a drágaság vigan járja az eddigi utat, ha a tanács és vele a közgyűlés nem ragadja meg azt a mentő kötelet, amely legközelebb esik a keze ügyébe és amelyet a józan ész is ajánl.

A piaci drágaság csak akkor fog azon korlátok közé visszavonulni, amelyeken már átcsapott, ha a közgyűlés a piacot vissza adja annak — a kié. A piac nem lehet privát cégek, egyes személyek kizsákmányolási kedvének tágtere. A piac Aradváros egész közönségé és a piaci árakra a közönség képviselőiben a hatóságnak feltétlenül befolyást kell gyakorolnia. Az áralakulásra neki kell befolyást gyakorolnia.

Hogy ezt mily módon teheti, arra Budapest főváros eljárása adott példát.

A főváros a husdrágaság miatt rendkívül sokat szenved. A közönség a mészárosokra, a mészárosok a termelőkre és legutóbb a mészárosok és termelők a vágóhídon működött állatvásárpénztárra hártották a hallatlan husárakért a felelősséget. A vásárpénztár, amellyel, hogy mindenféle címen szedett járulékok útján drágitotta azt a marhát, amelyre a kereskedőnek előlegot adott, még a saját rezsijében is eszközölt vásárlásokat és az így vásárolt állatokat drágán akarta majd eladni. Hosszu ideig tartó vizsgálat derítette ezt ki.

A pénztár szerződésének lejártával a főváros nem ujlította meg többé, hanem alakított egy részvénytársaságot, melynek részvényeit a főváros negyven százalékgig maga jegyezte és vette át s így mint erkölcsi testület garanciát nyújt arra, hogy a pénztárban gyakorolható hatalmát és befolyását a közönség javára használja ki és nem úgy, mint az azelőtti főrészes Zaborzki Ede cég, amely az öt finanszírozó bankok érdeke szerint befolyásolta az áralakulást. Abban az órában, hogy Zaborzkiék kihurcolkodtak az állatvásárpénztárból, a hus ára leszállott.

Megütődve néztem rá.

— Nos igen. Aki ezt végighallgathatta, az végig is játszhatja. Én akarom, s maga mint szakértő megítélheti, vajjon sikerült-e?

Úde frissességgel ugrot fel s megnyomta a csengőt: az elősiető szobalánynak megparancsolta, hogy pezsgőt küldessen fel.

Alig tette be a cseléd az ajtót, oly szilajsággal vetette magát reám, aminőre sohasem tartottam volna képesnek. Égetett a csókja. Elvesztettem az eszemet. Nem tiltakozom, s mi férj és feleség otthon, családi szentélyünkben rendeztünk egy olyan estét, aminő csak a leg-hírhedtebb különszobákban szokott lefolyni. Szerelemtől és pezsgőtől részegen Emmának szólítottam a feleségemet. Ennél fényesebb elismeréssel nem adózhattam neki, ez volt sikerének leghízelgőbb kritikája. Ő is úgy fogta föl s diadalmasan, szinte gögösen mondta:

— Látja, egy szerető feleség mindent pótolhat, még az Emmákat is.

Akkor én is elhittem ezt neki s míg még többször rendeztünk olyan estét De rövid idő alatt másként kezdtem gondolkodni. Olyan józan nyárspolgárius gondolataim támadtak. A feleség talán mégsem szerető. Ugy éreztem, hogy nincs jogositva Emmává válni.

Bolond gondolatok voltak, elismerem, különösen tőlem, de nem tudtam tőlük megszabadulni. S e közben önkénytelen összehasonlításokat tettem s úgy találtam, hogy az igazi

különszobás esték mégis csak mások. Ott van környezet is, esetleg még egy, vagy több pároska, aszerint, aminő s hány tagból áll a társaság. Ezt nem lehet pótolni otthon, nem lehet semmivel. Lassankint mind erősebben s erősebben kezdtem vágyódni ilyen környezet, ilyen társaság után. Sohasem tudtam vágyaimnak sokáig ellenállni.

Házasságom nyolcadik hónapjában ezt írtam Emmának: Ma este egyedül megyek színházba. Várj az öltözőben.

Egy fél óra múlva a hordár meghozta a választ:

— Végre. Epedve várlak! A feleségem többször küldött már el hazulról s így gyanútlanul bucsuzott most is tőlem. Az előadás végéig fenmaradok, azután lefekszem — kiáltotta utánam. Én jókedvűen siettem a színház felé. A legénykori emlékek felrajzoltak lelkemben. Szabadon lélegeztem fel. Jól esett, hogy megint egyedül vagyok. A páholyban sorba meglátogattak a cimborák. Bolondos, vig kedvük rám is átragadt. A szomszéd páholyban a grófnőt vettem észre, ki biztatón mosolygott felém. Meglátogattam A csevegés alatt megéreztem, hogy még mindig szeret. Az előadás után siettem fel Emmához. Kitért karokkal futott hozzám s sirva borult a nyakamba. Hízelgő, szemrehányó, szerelmes szavakat suttozott a fülembre.

— Mulatni szeretnék, Emma — mondtam. Barátaim bizonyára várnak is már.

Engedelmesen kapaszkodott a karomba. Nem tudott szólni, csak szepegett félénk, halk hangon még az uton is. Szó nélkül nyitottunk be a találka helyére. A cimborák hangos pohárköszöntéssel köszöntöttek. Ott voltak Emma barátnői is.

— Nini, Emma sirt! — kiáltottak a lányok s félénk rohantak. Aztán valahány pergő nyelv, mind engem kezdett szapulni. Hogy így beteg-gé teszem — ugy beteg-gé teszem Emmát hideg kegyetlenségemmel. Emma kérőleg nézett rájuk, majd átszellemült tekintettel fordult felém s kéjes bágyadtságban hálás pillantással köszöntte meg, mikor felöltőjét lesegítem.

A lányok visszarebbentek a helyükre. Azután kezdetét vette a mulatság. Pajzán jókedvvel mulattak. A poharak sürrän csengtek össze, a pezsgős-palackok mindinkább rövidebb időközben durrantak. Közbe-közbe sikoltás, rikantás, hangos nóta, kacagás, csókcsattanás, zaj s láрма mindenütt.

Csak Emma ült mellettem csendesen, szüzies tartózkodással. Fülét bántotta a zivaj, szemét sértette a fesztelen szeretkezés. Ajka alig érintette a poharat s méla, ábrándos tekintetét pillanatra se vette le rólam. Tartózkodó magaviselete csak annál jobban izgatott. A köravezet dorbézolása, mint kirívó ellentét, még inkább fokozta az ingert. Ezt, ezt a szüzies tar-

Ez a példa követésért kiáltoz, a maga egészséges szociális városgazdálkodási bizonyosságánál fogva.

Aradvárosa válogathat a módzatokban, amelyekkel a piaci drágaságot megakarja szüntetni.

Magáncégnek ha'ósági bizományi üzletre kizárólagossági jogot nem adhat. Vásárcsarnokunk nincs és a magáncégek kellő garanciát nem nyújtanak arra, hogy kellő tőkék van Arad élelmiszer-szükségletének ellátására. Az élelmiszer uzsorát ez meg nem szüntethé, hanem csak — egy kézbe koncentrálná.

Hatósági bizományi üzletet lehet ugyan szövetkezeti alapon is létesíteni, de a szövetkezeteknek a kereskedelmi törvény meghatározása szerint, tagja anyagi előnyét kell elsősorban szem előtt tartaniok. Akkép pedig, hogy ebbe a szövetkezetbe minden aradi legyasztó, aki a piacon bevásárol, belépjen, szó sem lehet.

Tehát csak oly hatósági bizományi üzletre adhat kizárólagossági jogot, melyet a város maga alakít, amelyben Aradvárosa a tőkének legalább negyven százalékával szerepeljen. Ebben biztosíthatja magának a hegemoniát, a vezetést és biztosíthatja Arad polgárságát arról, hogy egészséges, tiszta élelmiszert kap normális, az uzsora által mesterségesen fel nem hajtott árakon.

Ez a bizományos majd ügyel arra, hogy az élelmiszereket Aradról ne vigyék el és a kofák elővételi jogának megszüntetését, mint azt a belügyminiszter már más városokban is megtette, (Győr, Komárom) szabályrendeletileg mondja ki.

Szociológusok Aradon.

Új társadalmi kialakulás.

Budapest, január 12.

Ilyenkor, a megújult esztendő elején, tervek csinálódnak a jövőre és programok adódnak az élet minden terén. Jelszavak vetődnek föl s lesznek népszerűekké, hogy bizonyos idő múltán feledésbe menjenek. Az egy irányért sikraszállók, akik tegnap még esküdtek arra a lobogóra, ma már közönyösen cserben hagyják

tözködést nélkülöztem én már oly régen. Emma azelőtt sohasem volt ilyen. Mi sugta meg neki, hogy most így viselkedjék? Nem tudom, nem is kutattam, de annál meglepőbb, annál boldogítóbb volt. S én eltántorodtam szándékomtól, hogy idejekorán megyek haza.

Reggel négy óra volt, ahogy hazavetődtem. Még a lépcsőkön is az átélt éjszaka édes emlékei foglalkoztattak. A folyosón ijedten futkosó szolgálhatat láttam. Amint észrevettek, a komorna odafutott hozzám:

— A méltóságos asszony agyonlőtte magát Pillanatra megtántorodtam, aztán rohantam be a hálószobába. A karja lecsüngött az ágyról. A melléből az ingen keresztül lassan szivárgott a vér, mozdulatlanul feküdt, — halott volt.

Az éjjeli szekrényen egy levélke volt a számomra.

„Egyedül akartalak birni, ezért igyekeztem pótolni szeretődöt is. Nem sikerült; — visszahódítottak. Megmondtam, hogy ez lesz a halálom...”

A kapitány felkapta az előtte álló pezsgős poharat:

— Bolondság! Egyik asszony könnyebben meghidegült, mint a másik. Nem is tudom már melyik volt hidegebb, az-e, aki meghalt, vagy az, aki élve maradt? Igyunk gyerekek!

Mintha valami dermesztő köd ereszkedett volna ránk, némán kocintottunk. A kapitány pedig rekedt hangon, mintha a torkát fojtogatná valami, rivallt rá a pincérre:

— Mit léhaskodik itt! Egy-kettő, még hat üveg pezsgőt!

azt, hogy esetleg holnap újabb elvek mellett tegyenek vallomást. A hagyományos magyar szalmaláng-lelkedésen hajótörést szenved a legnemesebb törekvés is, mert nincs, aki rendületlenül kitarson mellette. Pedig most van legfőbb ideje, hogy ezt a züllött, szétforgácsolt erejű, földarabolt és ezerfelé húzó magyar társadalmat egyesítsék, ha ugyan magyar társadalomról egyáltalán beszélni lehet. Mert magyar társadalom valójában nincs, csak apró társadalmi körök vannak.

Ilyen rettenetes fölfordulás, ilyen zürzavaros bizonytalanság és ilyen idomtalan káosz már évtizedek óta nem uralkodott Magyarországon, mint éppen ma. A külföldről importált idegen eszmeáramlatok, melyek odakünn a természetes fejlődés következményeképpen nyertek létjogot, nálunk is magukhoz vonzottak néhány embert, de a nagy többséget megzavarták. Az élet forrongásába került jelszavak körül értelmetlen és nevetséges vitustáncot jár a magyar közönség és ezért azok a végzetesen meggondolatlan egyesek tartoznak felelősséggel, akik ezeket a nagyhangú irányelveket a közéletbe beledobták. Holott tudniok kellett volna, hogy ami hazánk helyzete minden tekintetben kivételes és ami külföldön új, jó és bevált, az nálunk, ebben a teljesen más, a többiétől elütő ezeréves történeti multtal bíró Magyarországon rendkívül ferde helyzetet teremt és éppen ellenkező eredményre vezet.

Aminthogy a természetben nincs ugrás, hanem csak lassu, de rendszeres fejlődés, úgy az új modern Magyarországnak sem a külföld szellemi gyámkodása és erőszakos, megokolatlan befolyása alatt rohamosan, hanem egészen önmagából, a helyes élettünetek közt kell fokozatosan kifejlődnie. Ne akarjuk egyik napról a másikra, még kényszerítő eszközök igénybevételével is, átformálni a mai rendszert, hanem lankadatlan szeretettel, buzgó kitartással munkálkodjunk közre, hogy a mai állapotokból ok- és célszerű irányítással, a lehetőség természetes föltételein belül, az új társadalmi rend kifejlődjék. Ne csákánnyal rontsunk neki a mult időviselt épületének, hogy azt idő előtt lerombolva, a benne gyökerező jelen hajlék nélkül maradjon, de előbb építsük fel a jövő hatalmas palotáját és abba úgy vezessük be szépen kézenfogva az új magyar társadalmat.

Ez volna nagyjában a program, amit a következő évtizedeknek kellene megvalósítaniok. Ezt tűzte ki célul a nemrég megalakult magyar társadalomtudományi egyesület, amint azt első nyilvános ülésén oly szépen kifejtette. Az adott helyzettel és meglevő körülményekkel számot vetve, akarja az új egyesület a társadalomtudományi smokkok által lejárattott szociológiát újból arra a színvonalra emelni, amelytől megilleti. Bár én — örök Tamás — hitetlenkedve csóválom fejem, nincs kizárva, hogy ez a lelkesedéssel megindított mozgalom végre diadalra jut. Noha a mai súlyos életviszonyok közt nagyon sokan akadnak olyanok, akik bizonyos érdekszalakra való tekintettel nem fognak — mert nem mernek — elég őszinték lenni ahhoz, hogy szívük szerint színt valljanak az általuk is igaznak ismert és elismert igazságok mellett.

Hogy itt a fővárosban már lehet némi sikerekre hivatkozni, az még sem bizonyít semmit. Mert a mint Páris egész Franciaország, London pedig Anglia, azonképen Budapest — nem Magyarország. Sajnos, de úgy van. A vidéket is, az elhanyagolt társadalom minden elszórt, apró rétegét nagy küzdelemmel kell meghódítani, hogy az így kikészített talajba elvetett eszme dus virággá fakadjon. A ma-

gyar társadalomtudományi egyesület is belátta ezt és működési körébe igyekszik bevonnai a vidék nagy és intelligens városait. Farkas Pál, a kiválóan nagy tudású, hivatott szociológus, az egyesület titkára maga utazik le a városokba, megyei székhelyekre, hogy az illető egész vármegyére kiterjedő társadalomtudományi helyi mozgalmakat szervezzi. Már Nagybecskereken és Temesváron volt, amely helyeken meglepő eredménnyel járt. Most következnek Arad, Szeged, Nagyvárad, Debrecen, Pécs, Kaposvár, Szombathely és a többiek.

Ha a megindított mozgalmat siker koronázza — amit minden emberiesen gondolkodó, önzetlen, hazáját és nemzedét szerető, felvilágosodott egyénnek óhajtania kell — akkor fog kiépülni — de nem a régi romjain, hanem a jelenlegit tovább fejlesztve — a Jövendő új Magyarország.

Haraszthy Lajos.

Rathauskeller Aradon.

A városi borpince.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11.

Németországban, különösen a Rajna vidékén minden nagyobb városban megvan a *Rathauskeller*, a városi borpince intézménye. A város borából rugnak be a jámbor *Spieszek*, sőt valószínű, hogy ott a zenélési záróra meghosszabbítása sem ütközik nagyobb akadályokba, mert hiszen a városnak, mint kormamárosnak, eminens érdeke, hogy a polgárok minél többet vegyenek be a gyöngyöző rajnamenti nedűből. Az ilyen *Rathauskelleres* városokban nem a legjobb szemmel nézik az antialkoholista törekvéseket, amelyek agyméregnek minősítik az italt és agyméregkeverőnek a várost. Arról, hogy vajjon a városi borpincében elázott egyéneket beviszik-e a rendőrségre, vagy ezek kivételes elbánásban részesülnek-e, egyelőre nincs hiteles feljegyzésünk. De valószínűnek tartjuk, hogy nem akad kihágási bíró, aki ilyen embereket elítélné, mert hiszen a beszesztelt urnak megvolna az a védekezése, hogy csakis a város anyagi érdekeinek az istápolása volt a célja a nagyszabású ital fogyasztással.

Hát ilyen intézmény a városi borpince. Namrégben felvetődött az az eszme, hogy a magyar bortermelő vidékek városai is létesítsenek ilyen pincéket. A bortermelők ujjongva fogadták a gondolatot s a pécsi országos kiállítás alkalmából tartott országos bortermelési kongresszuson el is határozták, hogy a városokat fel fogják hívni ilyen pincék berendezésére. A felhívás Arad városához is megérkezett s mivel az ügy fontossága megkívánta, a polgármester tanulmány tárgyává is tétette. A város szakvéleményt kért ebben az ügyben az Aradhegycsaljai szőlősgazdák egyesületének elnökétől, Szabó Zoltántól, aki a legközelebbi napokban fogja alaposan megvizsgálni a véleményét a tanács elé terjeszteni.

Ez a kérdés bizonyára fokozottan fogja még a város intéző köreit foglalkoztatni. Mert amilyen érdekük a termelőknek ez ilyen pincék felállítása, annyira ellentétben áll ez a vendéglősök, kávéosok, kormamárosok és bortermelők érdekeivel. Ezek pedig a legszorgalmasabb adófizetők, akikre a városnak tekintettel kell lennie. Hogy melyik felfogás fog győzni, az egyelőre nem is sejtendő.

Tény azonban, hogy az aradi *Rathauskeller* felállításában a komoly momentumok mellett igen sok a humoros jelleg. Arad város,

mas értesüléseket egyenesen a párt ellen használja ki.

És ez nem is most fordul elő első ízben, van már rá precedens elég. Aminthogy nálunk az izetlenségre és tapintatlanságra sajnos, mindig akad precedens. Vagy ha nincs, hát akkor csinálnak. *Egyszóval, valaki megint fecsegett . . .*

Magyar nyelv a hadseregben.

A „Zeit“ tegnap este Budapestről a következő eredeti távirati tudósítást kapta:

Megbízható információkon alapul az az értesülésem, hogy a hadügy-miniszter és a magyar kormány között a hadügyi, jobban politika-hadügyi differenciák elsimitása érdekében egyezség kötöttetett volna, nem felel meg a valóságnak. Legalább is korai hiresztelés az ilyen egyezség. Tárgyalások folynak a kormány és a hadügyminiszterium között, az tény. Az is bizonyos, hogy a tárgyalások célja a katonai kérdések végleges megoldása. Azonban az utolsó e tárgyban tartott bécsi konferencián, amelynek részesei *Schönaich, Wekerle, Jekelfalussy és Bolgár* voltak, nem történt e téren közeledés.

A tárgyalások rendszerint azon szenvednek hajótörést, hogy az osztrák hadügyi körök még azt a szót: „nemzeti engedmények” sem engedik a tárgyalásba. Csak „katonai reformokról” lehet szó.

Ha lényegében jelentéktelennek is látszik ez a dolog, alapjában véve jellemző a differenciára. Hiszen ez képezi, a nyelvkérdés, a dolog velejét.

A katonai kérdések további detailjai nem képeznek akadályt. Széll Kálmán katonai programja — amelynek *Apponyi* volt a szerzője — e programnak *Khuen-Héderváry* gróf által tervezett kibővítése, a liberális-párt kilences-bizottságának indítványai mind helyeslésre találtak azoknál a tényezőknél, akiktől főképpen függ a reformok életbeléptetése. A zászló- és jelvény-kérdés, a katonai bíraskodás reformja, a kétéves szolgálati idő, a honvédség ágyúval való felszerelése, az ujonclétszám fölemelése és különösen a tisztii fizetések fölemelése már régen megoldást nyertek volna, ha a nyelvkérdés nem létezne.

Azt hiszik magyar kormánykörökben, hogy megoldást nyer még a nyelvkérdés is és ezzel vége lesz a katonai kérdésnek.

„A bolond Vajda.”

A nemzetiségi párt tegnapi értekezletéről kiadott hivatalos kommünike hallgat arról a személyes természetű ügyről, melynek ellátása a konferencián bosszas vitára adott okot. Ugyanis a Vajda affér idején Pop-Csicsó képviselő az aradi „Tribuna” szerkesztőségében így nyilatkozott:

— *Minek véditek azt a bolond Vajdát? Nem érdemli meg, mert kompromittálta a pártot.*

A „Tribuna” Pop-Csicsónak ezt a kijelentését nyilvánosságra hozta. Később a nemzetiségi klub is foglalkozott e nyilatkozattal és magyarázatot kért Pop-Csicsótól, akit időközben a tulzó román lapok hevesen megtámadtak. A

dolog már csaknem oda fejlődött, hogy Pop-Csicsónak ki kell majd lépnie a pártból. A tegnapi értekezleten az ügyet azután általános megegyezésre ellintették, amennyiben Pop-Csicsó kimagyarázta szavait és elégtételt szolgáltatott Vajdának.

Az új bánról.

Koalíciós körökből az alábbi jelentést adják az új horvát bánról és a horvátországi helyzetről:

A horvát kérdés ezen a héten új stádiumba jutott. Két nap óta kinevezett bánja Horvátországnak Rauch Pál báró, a társország legtekintélyesebb közéleti férfiainak egyike. Neve ismert és jóhangzásu, még az édesapja idejéből, aki szintén egyik oszlopa volt a horvát-magyar uniónak.

Kinevezése és Rakodczay Sándor felmentése nem jelent rendszerváltozást. Nincs is semmi ok arra, hogy Horvátországgal szemben az eddig követett eljárás megváltozzék.

A horvátokat semmiféle sérelem nem érte. Nyelvük, jogaik, a közös és a külön törvények mind épségben és tiszteletben tartatnak. Nem volt más vezető motívum velük szemben sem, minthogy megóvásuk a magyar állam egységes nemzeti jellege, de ne essék bántódása semmi néven nevezendő jogos érzékenységnek. Nem sietett. Jött azonban a horvát politikusok egy csoportja, barátságát ajánlotta fel és a fegyverbarátság fehér lobogójának védelme alatt álnok munkát kezdett, hangulatot szított minden ellen, ami magyar. Valóságos lázadás kezdődött, amelynek céljait azonban ők maguk sem határozzák meg szabatosan. Vagy azért, mert nem tudják, vagy azért, mert nem akarják. Vagy botorul, tudatlanul, ködbe vesző fantómok után szaladgálva kezdték a harcot; vagy — és ez lenne a súlyosabb eset — céljaikat nem merik bevallani, annyira gonosz és kártékony az ideál, amely után törtetnek, annyira közös természetű — az árulással.

Hát nyilvánvaló, hogy a kifelé irányuló, ez államellenes színű törekvésekkel szemben ma ugyanaz az álláspont, mint tegnap és mint hónapokkal ezelőtt volt: harc, küzdelem, megóvása, épségben tartása az egységes magyar nemzeti állam nagy ideáljának.

Rauch báró kinevezése azt jelenti, hogy ez a harc vezéréül új embert kapott. Olyat, akinek egyéni helyzete talán szerencsésebb, talán több reményre ad okot, mint elődjéé, akit egyébként a legteljesebb tisztelet és elismerés illet kötelességtudásáért, amelyet oly végtelenül nehéz viszonyok között teljesített.

Mindenki tudja Horvátországban, hogy Rauch báró van olyan jó fia népének, mint akár *Supilo*, akár *Lorkovics*, akárki a hangos és üres obstrukciós hősök között. Azzal, hogy valaki jó horvát, a legszébb harmóniában fér össze a sok évszázados kapcsok megbecsülése, a magyar állam boldogulásának segítségével. Hiszen ha van ország, amely kettő közül a másik támogatására, jóindulatára rászorul, bizonyára nem Magyarország ez.

A horvát nép igazi érdekeit védik azok a férfiak, akik az unió sértetlen fentartásának biztosítására sietnek. Nevük tiszteletben fog állani akkor is, midőn *Supilo*éknak már hírük-hamvuk sem lesz.

Wölfling — a feleségről.

A volt főherceg válasza.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11

Napokkal ezelőtt *Adamovics* Vilma, *Wölfling* Lipót elvált felesége — egy bécsi újságíró előtt hosszasan nyilatkozott a válása körülményeiről és okairól. A nyilatkozatra, melyet annak idején mi is ösmertettünk, ma *Wölfling* Lipót megadta a választ ugyanabban a bécsi újságban, ahol *Adamovics* Vilma nyilatkozata megjelent.

Wölfling legelőbb is arról beszél, hogy hiresztelték róla, azt a második feleségétől is válni készül. Ezek a hírek teljesen alaptalanok. Az sem igaz, amit első feleségem, *Adamovics* Vilma állít, hogy hozzátartozóim, főleg testvérem, *Montignoso* grófnő, birtak rá a válasra. Nem, egyedül korábbi feleségem és testvére az oka, hogy a válás bekövetkezett. Zugi házamban hiába mondtam a feleségemnek, hogy legyen vége a testvére gazdálkodásának. Megmondtam a nyáron is, hogy elválnak, ha a testvére nem költözik el a házamból. Nos, ekkor rettenetes jeleneteim voltak s a feleségem kijelentette, hogy nem válik el a testvérétől.

Amit atyámnak, a toscánai nagyhercegnek és *Montignoso* grófnőnek naponként kívánt, azt meghallgatni is borzalmas volt. Gyakran éjjel és nappal egyfolytában szidta a szüleimet és testvéreimet s még engem sem kímélt, úgy, hogy valósággal borzadtam tőle. Dühöngésében azt a borzasztó szerencsétlenséget kívánta szegény apámnak, ami végül utolérte. Amikor esténként visszaérkeztem Zürichből, a műegyetemről s fáradtan vacsorához ültem, azon veszekedett velem, hogy nem akarok vele együtt fűvet enni.

Ez mindaddig tartott, amíg el nem határoztam, hogy új életet kezdek s elvállok a feleségemtől. Gondoskodtam róla bőkezűen, ezt ő is elismeri. Szemrehányást tesz nekem azért is, mert az osztrák hitelintézetnél számára letétbe helyeztettem 100,000 koronának csak a kamatait élvezheti. A pénz felett azonban nem én rendelkezem, hanem a toscánai nagyherceg, aki ezt az összeget *Adamovics* számára letétbe helyezte. Különben ebből az összegből 20,000 korona már esedékessé vált. Butorait és ékszereit már rég átvehette volna, de mindezeidig nem tette meg.

Mit akarnak azzal a hireszteléssel, hogy megint válni akarok a feleségemtől. A családom ellen akarnak izgatni? Tudják, hogy anyám szigorú katolikus nő, akinek második házasságom sehogy sem tetszik. *Wölfling* elmondta még, hogy *Montignoso* grófnővel, ami ő a *Toselliné*, minden összeköttetést megszakított, mert rosszalja, hogy fiatal emberhez ment nőül. *Olmütz*ben él testvérel. *József* főherceggel is igen feszült viszonyban van.

TANÜGY.

Tanítók gyűlése.

(Tanítók segélyalapjának ügyei.)

Arad, január 11.

Az aradi tanítók büszkesége az a humánus intézmény, amelynek megalkotása, fentartása, felvirágoztatása minden tanítónak erkölcsi kötelessége. A mai közgyűlés hívata nem csak az évi működésről való beszámolás, hanem egyben tisztújító is volt. A többség bizalma oly embereket állított az egyesület élére akik annak a munkának teljesítését, amelyre vállalkoztak, derekasan fogják végezni.

Az ülést Szathmáry István alelnök nyitotta meg s most következtek a szokásos évi s egyéb jelentések, amelyeket a közgyűlés egyhangulag el is fogadott. Millig József volt elnök lemondását tudomásul vették s őt megválasztották a tiszteletbeli tagok sorába. Kovács Vince a szeretet és hála hangján emlékezett meg egy már nyugalomba vonuló kartársról, aki fáradhatatlanul vett részt a segélyalap minden munkájában, amely az intézményt naggyá és hatalmassá tette. E férfiú Máday Mátyas. Indítványozta, hogy érdemeit a gyűlés jegyzőkönyvében örökítse meg s ezt vele közölje.

A közgyűlés percekig éljenezte a népszerű tanfőnök s lelkesedéssel tette magáévá az indítványt.

Az alapszabályok módosítását is elhatározták s erre egy bizottságot küldtek ki. Majd a segélyek megszavazása következett. Jelenleg négy özevegét, öt árvát és hat nyugdíjas tagot lástapol a nemes intézmény.

Az ülés a tisztújítással ért véget. Itt is volt vita, végül nagy többséggel a következőket választották meg. Elnök: Szathmáry István; alelnök: Lautner Mátyas; pénztáros: Fischer Antal; ellenőr: Berecz Károly; titkár: Kömives József. A kezelő-bizottság tagjai: Almási T. Pál, Fülöp Endre, Kresz Károly, Korom József, Kovács Vince, Pareán János, Schleifer Antal, Marinkovics Péter és Maurer Mihály. Számvizsgálók: Bonts Aurél és Calráky Márton.

(—) Szabad Lyceum Ujszentannán. Az ujszentannai állami polgári iskola tanszékétől által rendezett Urániai előadások igen népszerűek s nagy közönség látogatásának örvende nek. Ma délután a Vág völgyéről olvas fel Fenyves Adolf, az intézet derék és buzgó tanára. A jövő és következő vasárnap Pompeji és a római élet és a francia forradalom következnek.

Csalással vádolt urlovas.

Hitelezett versenylovak.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 11.

A főváros legelőkelőbb köreiből kinos feltevést keltett ma egy súlyos természetű feljelentés, amelyben Wetzel György dr. urlovas hitelezői csalással vádolják. Wetzel dr. nagy lábon élt és állandó alakja volt az Országos Kaszinó kártyaszatának. A löversenyeken is részt vett, maga is futtatott és a bűnvádi feljelentés épen abból kifolyólag tétetett ellene, hogy két versenylov árval adós maradt, ingatlanait pedig nejjére iratta át, hogy a követelésre hitelezőinál fedezetet ne találjanak.

Az ügyről budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

A Piatnik Nándor és fia kártyagyár tulajdonosai ma feljelentést adtak be a budapesti büntetőtörvényszékhez Wetzel György dr. ismert sportsmann és az Országos Kaszinó tagja ellen, amelyben hitelezői csalással vádolják.

A feljelentés szerint Wetzel dr. a múlt év májusában azzal a kéréssel fordult a Piatnik céghez, hogy adják el neki a wienerwaldi versenyistállójuk tulajdonát képező Nani és Rabló nevű versenylovakat. A cég alkudozásba bocsátkozott az urlovasal, amelyek eredménye az lett, hogy Wetzel dr. megvásárolta a két lovat 18.800 koronáért, a vételárnak azonban csak egy kisebb részét fizette készpénzben, a többről két darab váltót adott, amelyek közül az első 4500, a második 4000 koronáról állította ki.

Wetzel dr. az ily módon megvásárolt lovakkal számos versenyben vett részt és több ízben díjat is nyert, az egyik lovat, Rablót azonban egy győzelmes verseny után eladta. A ló eladási árából a 4500 koronáról szóló váltót, amely a múlt év szeptember havának végén járt le, be is váltotta, mikor azonban a másik

váltó kiegyenlítésére került a sor, nem fizetett. A Piatnik-cég. miután több ízben hasztalanul szólította fel Wetzel dr-t a fizetésre, beperelte őt a négy ezer korona váltótörke és járulékal erejéig. Wetzel dr. erre egyezséget kötött a céggel, amely szerint ezer koronát készpénzben lefizetett, a hátralékos összegről pedig új váltót állított ki, amelyet neje is aláírt.

Mikor ez a váltó lejárt, Wetzel dr. kijelentette, hogy nem tud fizetni, felesége pedig kifogást tett, hogy ő a váltó aláírásakor még kiskorú volt. Ez alatt kiderült, hogy Wetzel dr. időközben összes ingatlanait közjegyzőileg neje nevére iratta át.

A károsult cég erre ügyvédje úján Wetzel György dr. ellen hitelezői csalás büntette miatt feljelentést tett.

A vén bűnös.

A végzetes angyalcsinálás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 11.

Heil Johanna 77 éves szülőszőnt azzal vádolta meg a budapesti kir. ügyészség, hogy Kramer Ignácén, szülőst Bauch Laurán magzatelhajtási operációt végzett, mely a gyermekétől szabadulni akaró asszonynak halálát okozta. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti kir. törvényszék. A bizonyítási eljárás során kihallgatott tanúk azt vallották, hogy Kramerné halálos ágyán elmondotta, miképpen végzett rajta műtétet Heil Johanna. A szülőszőntől különben állandó összeköttetésben volt s már ezt az esetet megelőzőleg két ízben hajtotta el magzatát, mind a két esetben szerencsés kimenetellel. A vádlott a tanuvallomásokkal szemben azt állította, hogy Kramer Ignácén önmaga operálta meg magát egy görbe tüvel.

Elnök: Járt az ön lakásán Kramerné?

Vádlott: Lehetséges, de én nem emlékszem rá. Amint az a fővárosban szokás, én is apróhirdetéseket hirdettem, hogy szülőstőknek a lakásomon segélyt és tanácsot adok. Így tehát természetesen, hogy sokan kerestek föl, a kikre, tekintettel öreg koromra, nem emlékezhetem.

— De amikor önt szembesítették a halálklóval, az fölismerete.

— Az igaz, de nem mondotta a szemembe, hogy én végeztem rajta műtétet.

— Azt is vallották a tanúk, hogy ezt a halálos kimenetelű operációt megelőzőleg két hasonló esetben volt dolga Kramernével.

— Lehet, hogy jár: nálam, de azt bizonyosan tudom, hogy nem a magzatának elhajtása dolgában. Ilyesmit én sohasem cselekedtem.

A bizonyítási eljárás befejezése után Vargha József dr. ügyész három rendbeli magzatelhajtás büntetésében kérte a vádlott elmarasztalását. Szerinte a halálos ágyon tett beismerő vallomásnak abszolút értéke van, mert azokban a pillanatokban senki sem szokott hazudni, főleg akkor nem, ha nem kényszerítik vallomásra. Ezzel szemben Baumfeld Lajos dr. védő azt bizonyította, hogy Kramerné már delíriumban volt, amikor szőnmagára nézve terheső kijelentéseket tette. A törvényszék csak úgy fogadhatná elérvényesnek a vallomást, ha a bíróság előtt is beszámítható állapotban tette volna.

A törvényszék Heil Johannát egyrendbeli magzatelhajtás büntetésében mendiotta ki bűnösnek s ezért egy évi és hat hónapi börtönre ítélte el a három hónapi vizsgálati fogság beszámításával. A védő kérelmére, aki felebbezett az elítélés ellen, Heil Johannát a bíróság szabdlábra helyezte.

Aktuális emberek.

Galgóczy táborszernagy.

Arad, január 11.

Nyugalomba vonulása alkalmából sok érdekes anekdotát beszélnek el most Galgóczy táborszernagyról. Az öreg katona igen eredeti ember. Nem szereti a cikornyás beszédet, szűkezzav, de a mellett nyílt és szókimondó. Nem finomkodott, de egyenes beszédével nem is sértett meg senkit sem, nem volt goromba. A mikor az okkupált területen működött, a népet azzal is megnyerte, hogy irtó hadjáratot indított a rablóbandák ellen. A rend helyreállításában azonban mindig csak katonai eszközökkel élt. Amikor egy montenegrói főljánlotta neki, hogy néhány aranyért elhozza egy határon tulra menekült híres rablófőnök fejét, Galgóczy e szavakkal utasította el:

— Én nem bérelek gyilkost!

A montenegrói szabadzsákmányolók rettegtek Galgóczytól s állandóan boszut forraltak ellene. A vitéz katona pedig, akit már egyenruhájáról is könnyen meg lehetett ismerni, kíséret nélkül, mindössze lovagló ostorral fölfegyverkezve jelent meg a zavargó falvakban. Sokszor lova olt ki egyedül, órák hosszáig, magános utakon s hogy ilyenkor baja nem történt, csak az őrsparancsnoknak volt köszönhető, aki a dandárnok akarata ellenére és utóbb tudta nélkül, őrséget küldött utána az utakra s hasonló óvintézkedésekre hívta föl telefonon a másik őrséget is. Az ilyen őrszolgálatra kiküldött katonáknak nem volt szabad Galgóczy előtt mutatkozniok. Ő hasztalan erőparálásnak tekintette volna az intézkedést, bár a tiszteknek sohasem engedte meg, hogy kíséret nélkül nagyobb utat tegyenek. A rablók pedig nagyon lesekkedtek rá, annál is inkább, mert Galgóczy állandóan nagyobb összeget hordott magánál, mint ő maga mondotta, azért, hogy ha a rablók kezébe esik, lássák majd, hogy egy tábornoknak van pénze.

Mindenben a legrövidebb eljárást szerette. Egy alkalommal utépítésre huszezer koronát kapott s erről az összegről elszámolást kértek tőle. Egy szelet papirosra csak ennyit írt: *Utépítésre kiadatott 20.000 forint Galgóczy.*

A fölöttes hivatal azonban nem elégedett meg ezzel, hanem pontosabb és részletesebb elszámolást kért. Meg is kapta ilyenformán:

Utépítésre kaptam 20.000 forintot.

Utépítésre kiadtam 20.000 forintot.

Marad: 0.

Galgóczy.

A fölöttes hivatal még ezzel sem volt megelégedve és a különös elszámolást azzal a megjegyzéssel küldte vissza, hogy az ilyen elszámoláshoz mellékelni kell a szükséges nyugtákat, stb. Erre Galgóczy ismét csak az előbbi kurta számlát küldte vissza, de ő is írt hozzá egy megjegyzést, ea pedig:

Ai nem hiszi, számár.

Amikor az ügy már ilyen állapotba jutott, egy igen előkelő állású személyiség elé vitték, aki elolvastván a megjegyzést, így szólt az akadékoskodó számvivő tiszthez:

— Én elhiszem! És ön?

A számvevő tiszt sietett kijelenteni, hogy ő sem kételkedik az elszámolás helyességében.

Galgóczy igen röviden tárgyalt a bécsi szabójával is. Az uniformisait így rendelte meg:

— Küldjön nekem tábornoki uniformist, egy középnyagyságu tábornok számára.

Amikor aztán a szabó pontosabb méreteket kívánt, Galgóczy táviratban ráparancsolt, hogy nézze meg a szolgálati utasítást, abban mindent megtalál, amit tudni akar.

Amikor Galgóczy Bileken dandárnok volt, a tiszteknek megengedte, hogy nyáron fehér siphát

mint korcsmáros: ez már magában véve is humor. Hát még, ha valaki azt fogja követelni az ujdonsült korcsmárostól, hogy — tiszta bort öntsön a pohárba!

Nagy tüzvész Biharmegyében.

Gyújtogatók Mezőtelegden.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 11.

Tegnap este — mint nagyváradai tudósítónk jelenti — tűz pusztított Mezőtelegden, Biharmegye gyáripari központjában. A veszedelmes tűz a vasuti állomás mellett levő hatalmas fatelepen támadt, ahol fővárosi és nagyváradai nagy fakereskedők depotja van. A mintegy két-három holdnyi területen több mint tízezer köbméter tűzifa van felhalmozva. Itt, ezen a zsufolt telepen ütött ki a tűz tegnap délután hat óra felé. A lángok Diósy Ignác és fia Lajos nagyváradai kereskedők óriási farakománya körül csaptak fel. Roppant füstoszlop emelkedett a felhők felé, aztán egyszerre mindent bevilágított a tűz, s recsegve-ropogva, sziporkázva nyargáltak a lángok végig a nagy fatömegben. A tűz fénye messzire világolt a környéken, s a telephez jó félórányi távolságra levő községből vasvillával, csákánnyal rohantak a falubeliek a veszedelem színhelyére. A szomszédos biharszilági olajipargyár tűzoltói is teljes felszereléssel vonultak ki, s megkezdődött az oltás, vagy inkább a lángok ellen való védekezés emberi erőt meghaladó munkája.

A rémes füsttengerben rendkívül nehezen lehetett a tűz fészket megközelíteni, de a gyári tűzoltók Kaszó András vasuti állomásfőnök és a gyár főtisztviselőinek vezetése alatt minden erejüket megfeszítve láttak a munkához. A romboló tüzhelyétől alig kétszáz lépésnyire van a biharszilági gyár, a melynek telepére örületes sebességgel röpítette a szél a sziporkákat:

— Emberek a gyár elé! — adták ki a parancsot.

És a munkások százai a község lakóival együtt a hatalmas gyár épületeit szállották meg vizes ponyvákkal, fecskendőekkel, hogy a lángok ellen küzdjenek. A gyárat percről-percre nagyobb veszedelem fenyegette. A gondnok intézkedett, hogy a robbanó anyagokat tartalmazó rezervoárokat védelmezzék, mert ha ide csap egy sziporka is, kiszámíthatatlan katasztrófa keletkezik. Azonban amíg az emeletnyi farakások rozogva égtek, s a szélben, füstfelhőben röpültek az izzó zsarátnokok, úgy látszott, hogy a mentés munkájához nem elég az erő.

Kaszó András állomásfőnök este 7 órakor telefonon kért segítséget Miskolcay Ferenc alispántól. Az alispán azonnal intézkedett, hogy este 9 órakor különvonattal egy század katona és megfelelő számú csendőr induljon Nagy Márton főszolgabíró segítségével a nagy veszély helyére. Mialatt Nagyváradról készültek a katonák, megérkezett a tüzhöz az első segítőcsapat. Zichy Vladimir gróf kopacseli erdejéből a kis iparvasuton 50 munkás jött, hogy a már-már kimerült mezőtelegdi munkásoknak és tűzoltóknak segítségére legyen. S ezenközben egy esőlehből keletkezett, szinte kimeríthetetlen mocsárra is bukkantak, mely bőséges vizet szolgáltatott. Így azután este 8 órára óriási erőfeszítéssel sikerült a lángokat egyhelyre szorítani, s úgy a veszedelemben forgó vasuti állomás épületét, mint a gyártelepet biztosítani.

A különvonatot már a sinekre tolták a nagyváradai állomáson, mikor este fél 9 órára megérkezett Mezőtelegről a távirat, hogy már nincs szükség segítségre. A tüzet lokalizálták. A lángok egyedül a Diósy-féle farakományt emésztették el.

A kár igen jelentékeny, de most még megközelíthetőleg sem lehet megállapítani. Nagyon valószínűnek látszik, hogy a tüzet gonosz kéz gyújtotta.

Bajok a vashidak körül.

A város mulasztásai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11.

Megirtuk már, hogy a kereskedelmi miniszter a múlt október hó 11-én megtartott közgyűlésben a vashidakra vonatkozólag hozott határozatot nem hagyta jóvá, mert az ajánlati árak 380 ezer koronával lépik túl a költségvetést. Megirtuk azt is, hogy a miniszter utasította a tanácsot új költségvetés, új műszaki átdolgozás és pályázati feltételek készítésére.

Műszaki körökben kinos feltűnést keltett a hiradás, mert arról minden hozzá értő szakember meg volt győződve, hogy azokon a retortákon, melyeken a hidépítés ügye átment, bizonyára lelkiismeretesen és hozzáértéssel tárgyalták és hoztak javaslatokat.

A tanács mai ülésében foglalkozott a miniszteri leirattal és kimondotta, hogy a vállalkozóknak a városi pénztárnál fekvő bánatpénzeit visszafizeti, utasította a mérnöki hivatalt, hogy hatvan napon belül a miniszteri leirat értelmében és utasítása szerint dolgozza át a pályázati feltételeket.

Kezdődik tehát az egész processzus előlrol. Ismerve a közigazgatási szervek azon természetrajzi tulajdonságát, hogy a maguk felfogásához csökönnyösen szoktak ragaszkodni és nem hajlandók másnak helyes ítéletét elfogadni szükségesnek tartjuk, hogy a polgárság érdekei védelmére a kereskedelmi miniszter sujtó kritikájának és megsemmisítő határozatának okait is megismertessük. Szükséges ez azért, hogy ebben a két évre terjedő és horribilis nagy összegre rugó munkálatnál követett felületes és az üzleti spekuláció számára tág teret nyitó, eljárásra rámutassunk.

A miniszter azért semmisítette meg a közgyűlés határozatát, mert a közgyűléssel együtt az a műszaki bizottság, amely a pályázatok felett tanakodott és amely a pályázati kiírást is előkészítette, felületes volt. Olyannyira, hogy a miniszternek kell figyelmeztetnie arra Aradvárosát, hogy ha valaki egy vállalkozóval alkuba bocsájtkozik, akkor első sorban precízen kell megmondania, hogy mit akar a vállalkozóval elkészíttetni. Mennyi munkát és milyen anyagból?

Arad város tudniillik megszülte azt a legalább is mosolyt keltő ötletet, hogy a munka teljesítmény összegének, minőségének és anyagának szoros körülhatárolása nélkül kérdezte meg a hidépítésre vállalkozókat: mennyiért akarnak dolgozni? Precíz feltételek nélkül a vállalkozó nem vethet számadást, vagy ha vet, akkor olyan szélsőséges lesz az, mint amilyenre Arad város vashid pályázatával adott az egész or-

szágnak megdöbbenő példát. Ha a műszaki feltételekből kétséget kizáróan ki fog tűnni, hogy mi a teljesítendő munka maximuma, ha a munka teljesítmény minősége, ha az elhasználandó anyag minősége vitathatatlanul megszabja, mit és miből kell végrehajtani, akkor a legerősebb kartell mellett sem végződhetik oly szerencsétlen eredménnyel a verseny pályázat, mint amilyenre Arad városában a Maros hidjainak munkálatánál végződött.

Ezek a miniszteri leirat intelmei, ezek azok a szigorú szavak, amelyeknél sujtóbban még nem illetett miniszter hatósági eljárást.

A város mérnöki hivatala, a hidépítési műszaki bizottság szomorú szerepét ebben az ügyben a miniszter megállapította, de egyszersmind megjelölte azokat az utakat is, melyeken haladva a város érdekeinek óvatosabb öreivé válhatnak.

Az éremnek azonban van egy másik érdekes oldala is és ez a központi kormányzat eljárását is furcsa színben tünteti fel.

Virágh Lajos városi főmérnök ugyanis miután a műszaki leirást, a műszaki feltételeket és a pályázati felhívás tervezetét és feltételeit megszerkesztette, mint az szokásos, Budapestre utazott s ott a kereskedelmi miniszterium hidépítési osztályában Beke Nándor műszaki tanácsossal az ügy előadóival együtt újra tárgyalta. Beke akkor mindenben bozzájárult a főmérnök elaboratumához. Hogy miért változott meg a miniszterium nézete ezt mi innen meg nem állapíthatjuk!

Szent Antal tolvaja.

Akinek más szent felé hajlik a keze.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11.

A nyár folyamán több templom betörést követtek el Aradmegyében. A tettesnek minden esetben sikerült elmenekülnie, nyomot sem hagyván maga után. A hatóságok erőyes nyomozást folytattak a tolvaj kézrekerítésére, de a nyomozás meddő maradt. Valószínű azonban, hogy a betörések tettese most kézrekerült. Az aradi rendőrség ugyanis elfogott egy kimondhatatlan nevű lengyelt, valami Franziszesk Brykcinszkit, akit a debreceni rendőrség egy a múlt hónapban elkövetett templom betörésért körözött. Az elfogott embernél a rendőrség egy fessítővasat és némi pénzt talált. Bevallotta, hogy a debreceni templom betörést ő követte el és hogy a Szent Antal párszelyből 128 korona pénzt lopott el, azt állítja, hogy szükségből követte el. A nála talált fessítő vasra vonatkozólag azt vallja, hogy Boszniába akar menni bányamunkásnak és azért hordja magánál ezt az eszközt. Brykcinszky varsói születésű foglalkozás nélküli cipész segédnek mondja magát és azt állítja, hogy legu őbb Oroszországban dolgozott, egy gyufagyárban.

Vallomásaiban sok ellentmondás van, miért is a rendőrség arra is kiterjeszti a vizsgálatot, hogy nem ő követte el az utóbbi időben sürű egymásutánban előfordult templomrablásokat. Alapos a gyanu, hogy az aradmegyei betöréseket is Brykcinszky követte el, aki valóságos köruta tehetett meg, pusztán templomrablások céljából. Nincs kizárva ugyanis, hogy nemcsak a debreceni és az aradmegyei, hanem a legutóbbi kassai, eperjesi, sátorujhelyi és szatmári templombetöréseket is ő követte el.

A rendőrség elfogatásáról értesítette az ország összes halóságait és a személyleírás közlésével felvilágosítást kért, hogy a gyanus lengyel lekiismeretét nem terhelik-e egyéb bűnök is. Amíg a válassz megérkezik Blykocinszkyt fogva tartják, a jövő héten pedig át fogják kísérni a debreceni ügyességhoz.

Korcsma a városházán.

Szenzáció a pincében.

Rendőri brutalitások.

Arad, január 11.

Tekintettel arra a körülményre, hogy Aradon városi borpincét akarnak létesíteni, lapunk alkalmi, de mindig alkalmatlan barátja, Nyakorján Mór ur a következő tudósítást küldötte be hozzánk a városi borpince megnyitásáról:

Jövő hónap 25-ikén folyt le a városi borpince ünnepélyes megnyitása. Már a kora reggeli órákban nyolcat ütött a minora templom órája. A borpince megnyitása ezzel szemben csak este 9 kor következett be.

A megnyitás előtt megjelent a pince helyiségeiben Varjassy Lajos polgármester és kivette az összes pincérektől a hivatali esküt. A kivett esküket, amint értesülünk, a városi pénztárban helyezték el. A pincérek, helyesebben a városi borgyakornokok ötödéves korpólékkal és frakkal felruházva jelentek meg a helyiségben, amelynek kasszirónje, illetve városi borszámírója igéző pongyolában foglalta el trónusát. A kassa fölött ilyen felírások voltak olvashatók:

Közhivatalnok vagyok!

Ne touchez pas!

Szerelmes ajánlatok megfelelő bánat pénz letétele mellett a puható bizottsághoz nyújtandók be!

A borpince csakhamar megtelt vendégekkel, akik nagy buzgalommal láttak hozzá a pótdó eskümentéséhez. Voltak, akik rövid felóra alatt már a harmadik litert esőkentették le a torkukon. A városi borgyakornokok meglepő gyorsasággal iktatták a hozzájuk beajutott bor és járuléka iránti kérvényeket, amelyek azután a kiadóba kerültek. A kiadó közbesítette az akákat a csaposlegényekből álló végrehajtó bizottságnak, amely végre kiutalta a borgyakornokoknak az italt. Rövid ideig tartó számfűtés után mindenki hozzájutott a maga borához, amelynek árát egy becsüs és egy városi végrehajtó közadók módjára hajtotta be. Zikó János mint elnököző közeg működött közre a megnyitásnál. A városi zenekar ezalatt a „Magasan száll a pótdó, szépen szól...” kezdetű aradi népdalt játszotta.

A vendégek sorában ott volt a város polgárságának színe-java. A borszámíró mellett Fényes Kálmán foglalt helyet, nösszabb magyarázatot tartván neki a kamatláb felemeléséről, a kamat teljes mellőzéséről. Grósz Samu városi számtiszt szintén sietett kolléganőjét üdvözölni, nagy hatást kelve az arca baloldalán diszlo szépség flastrommal. A rendőrség részéről Hoffmann Győző, a fiatal rendőrhadnagy mutatta be a kisasszonynak az újjelenyomatok praktikus hasznát.

A hangulat ezalatt folyton emelkedett, úgy, hogy már majdnem utóléte a pótdót, amely azonban sietve emelkedett feljebb a veszély láttára. A városi zenekar duhajnál duhajabb nótákat játszott, többek között a következőt:

Nem megyek én ki Gájba,
Sok a menetjegy ára,
Szénakazal, zabasztag,
Ne mondd énnem aztat!

Éjjel tizenkét óra tájban kínos incidens zavarta meg az ünnepélyes hangulatot. Az egyik vendég ugyanis kezelési szabálytalanságot fedezett fel az egyik pincéernél, illetve borgyakornoknál, amennyiben ez egy liter bort véletlenül a nyakába öntött. A tapintatlan vendég, ahelyett, hogy fegyelmi feljelentést tett volna a hibás köztisztviselő ellen, egyszerűen odalendítette a kezét a borgyakornok arcához. Reichner Károly tiszti főügyész hatóság elleni erőszak miatt azonnal letartóztatva a magáról megfélemedezett embert figyelmeztetvén a vendégeket, hogy a kasszában ülő borszámíró ellen szintén tilos a hatóság elleni erőszak elkövetése. Ezalatt egy másik vendég, akinek elfogyott a pénze s akinek a borgyakornok emiatt nem akart bort hozni, feljelentést tett az ellen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt.

Varjassy Lajos polgármester éjféli után távozott a helyiségből, előbb azonban lelkesítő beszédet tartott a jelenlevőknek, buzdítván őket a tömeges borfogyasztásra. A felhívás azonban kevés hatással járt, mert reggel két órakor az összes kiszolgáló tisztviselők letették a tollat, illetve a kanecót és arra való hivatkozással, hogy a hivatalos órák véget értek, bezárták a pincét.

Az első napi restancia 145 üveg ménesi, 65 üveg gyoroki és 3 üveg kabinet

Temetik az önálló bankot.

Egy furcsa kommuniké.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 11.

Ma alakult meg az a bizottság, amelyet az előrelátó diplomata, Wekerle oly ügyesen „bankbizottság”-nak nevezett el, óvatosan kerülve azt a látszatot, mintha a bizottságnak az önálló bank előkészítése volna a feladata. Ez a bizottság majd ülésezni fog, ahol bizonyára szépen fognak szónokolni és vitatkozni, a tanácskozás vége pedig mindenesetre az lesz, hogy a bankügy marad, ami volt: közös.

Tavirati értesüléseink:

Mintertertanács.

A kormány tagjai a képviselőház ülése után minisztertanácsot tartottak, amelyen Rauch Pál báró az új horvát bán is részt vett. A konferencián a bán előterjesztette a horvát osztályfőnökök és új főispánok névsorát, amelyet a kormány elfogadott. Az előterjesztéseket azután felküldték a kabinetirodába, ahonnan a király jóváhagyásával valószínűleg hétfőn már visszaérkeznek és még e hét folyamán publikálva lesznek a hivatalos lapban.

A huszonegyes bankbizottság.

A képviselőház a mai ülésen megválasztotta a huszonegy tagú bankbizottságot, amelynek tagjai lettek: Batthyány Tivadar gróf, Bernáth István, Bethlen István gróf, Buzáth Ferenc, Desseoffy Emil gróf, Eitner Zsigmond, Éber Antal, Földes Béla, Gotthard Sándor, Hoitsy Pál, Holló Lajos, Horváth József, Mérey Lajos, Nagy Dezső, Szemere Huba, Széll Kálmán, Szivák Imre, Teleki Arvéd gróf, Ugron Gábor, Vlád Aurél, Vrbanics Gergely.

A megválasztott bizottsági tagok a Ház ülése után összegyűltek és alakuló ülést tartottak. Elnökké Batthyány Tivadar grótot, előadóvá Holló Lajost választották meg.

Batthyány köszönetet mond megválasztásáért és indítványozza, hogy a munka-

program megállapítása céljából bízzák meg az elnököt és előadót, hogy ez irányban már a jövő héten előterjesztést tegyenek.

Szivák Imre kéri, hogy szerezzék meg azokat a pragmatikus adatokat, amelyek az előmunkálatokra nézve nélkülözhetetlenek.

Holló Lajos kijelenti, hogy a bizottság minden tagjának bizonyára meg van a bankkérdésben megállapodott és rég lezűrt meggyőződése, mindazonáltal az ország felvilágosítása céljából szükséges, hogy az előkészítés minden irányban megtéessék és az adatok beszereztessenek.

Buzáth Ferenc azt kéri, hogy a jövő héten ne hívják össze a bizottságot, mert a tagok nagyrésze delegátus is, és azok a haditengerészet kirándulásain vesznek részt.

Elnök kijelenti, hogy érdemleges ülést majd csak a delegációk után fognak tartani.

A bizottság a bankkérdéssel behatóan kíván foglalkozni és ehhez több külföldi pénzügyi kapacitást is meghív a célból, hogy velük az aranybeszerzés módjáról tanácskozzék. Két hét múlva a bizottság megkezdi tanácskozásait, amelyeket naponként, délután fognak a képviselőházban folytatni és az elhangzott beszédekről hiteles gyorsírói feljegyzéseket fognak készíteni.

A fecsegek ellen.

A függetlenségi párt minapi értekezletén a választói jog dolgát szelöztették. A Pestor Lloyd erről az értekezletről bő tudósítást közölt — s a tudósításból megtudták, hogy a függetlenségi párt egy része hevesen ellenzi a választói jognak gyors elintézését.

— Még ráérünk vele! — mondotta Lachne Hugó.

— Csak maradjon a választói jog a kormány programjában! — szólott Kmetz Károly, — de maradjon ott.

Ezekért a tudósításokért nagyon megharagudott a párt vezetősége és a következő furcsa kommunikét bocsátotta ki:

A függetlenségi pártkörben tegnap értekezlet volt. Természetesen szóba kerültek olyan dolgok is, amelyek tisztára belső ügyei a pártnak és semmi közük a nyilvánossághoz.

Minden pártnak akad ilyen megbeszélési valója és éppen erre a célra való a pártkör. A pártkörökre szükség van s ebből a szükségéből világosan következik, hogy a párttagok bizonyos diszkrécióra vannak kötelezve. Ha egyéb nem, a politikai tisztesség, vagy ha jobban tetszik, a közönséges polgári jóízlés kötelezi őket erre. És minden pártkör ennek a diszkréciónak az alapján alakul, él és dolgozik. Így történt tegnap is.

Ma pedig egy német nyelven megjelenő újság meglepő részletekkel éppen azokról a dolgokról ír, amelyek egyáltalán nem értek még meg a nyilvánosság számára és csak az említett diszkréció feltételezése következtében kerültek tárgyalás alá.

Valaki tehát megint fecsegett. Valaki, aki tagja a pártnak, elfelejtkezett magáról, a politikai tisztességéről, meg a közönséges polgári jóízletről és fecsegett. Fecsegett egy olyan újság számára, amely ezeket a bizal-

viselhetnek. Egy ezredorvos a parancsnokság kerületén kívül eső Raguzába utazott, ahol azonban a térparancsnokság felelősségre vonta a fehér sipka miatt. Az ezredorvos hivatkozott Galgóczyra, de a térparancsnokságon nem elégedtek meg ezzel, hanem táviratban kérdést intéztek Bilekbe, vajjon csakugyan kaptak-e a tiszték engedelmet a fehér sipka viselésére. Galgóczy csak ezzel az egyetlen szóval felelt: *Igen*. Amikor azonban az ezredorvos visszatért Bilekbe, e szavakkal fogadta:

— Hallatlan, hogy mennyi firkálásom volt nekem ön miatt!

A magántisztviselők estélye.

*

Egy fiatal egyesület, mikor első táját rendezte: bizony, csöppet sem kevésbé izgalmas dolog ez, mint a bakfisok első bálja. Az a sokszor emlegetett fáradhatatlan buzgólkodás, amelyet mind-n rendezésre ráfognak, ilyenkor tényleg tetőre válik. Mennyi ambíció, mennyi várakozás fűződik az ilyen debütálás-hoz, amely jelzőtáblája a sikerek országútnak, de esetleg a fiaskók ösvényének is.

Az Aradi Magántisztviselők egyesülete, ez az eleven, nagy sikerekre hivatott egyesület esett át ma éjszaka ennek a kísérletnek, az első bálnak az izgalmain. A debut gyönyörűen sikerült. A jókedv, a fesztelenség, a vígságtanyája volt ma éjelen a Központi Szálló bálterme, ahol a magántisztviselők fényes sikerű mulatsága lezajlott. Virradat tájban a rendezőség azzal a boldog tudattal hajthatta álomra a fejét, illetve fejeit, hogy a farsangnak talán lehet nagyobb szabású mulatsága, talán lehet külsőségeiben fényesebb vigalma, de fesztelenség és igazi jókedv dolgában aligha fog egyik is vetekedni a ma éjszakai mulatsággal.

És mikor ezt konstatáljuk, nem mulaszthatjuk el, hogy némi keserű hangot ne vegyítsünk ebbe a referatába. Mert konstatálni kell, hogy azok, akiknek érdekelt a magántisztviselők leghívebben szívükön hordják s akiknek anyagi és erkölcsi szempontjait a magántisztviselők mindig és mindenben féltve tartják szem előtt: azok szinte tüntetőleg távol maradtak a mulatságtól. Ami, — enyhén szólva, egyáltalában nem nevezhető bájos eljárásnak.

Magát a tulajdonképeni táncmulatságot izé esen összállított műsorú hangverseny egészítette meg. Az első pontot, Fuchs indulóját és Decourcelle Estharangját igazán meglepő készlettel és zenei intelligenciával adta elő egy műkedvelőkből összeállított zenekar, melyet Scherhag Ernő dirigált igen ügyesen s a melynek tagjai: Wagner József dr.-né urné, Budits Mityás, Debreczeni Jenő, Doka Miklós, Kell József dr., Kell Rzsó, Ott Vilmos, Ráskai Miksa, Stöhr Mityás, Wagner József dr., Wimmer József és Ifj. Zvonkowszky János nagy és eredményess izykezettel működtek közre a siker érdekében. A második pont Fränkel Berta urhölgy zongoraszáma volt. Lisztől adott elő egy zenszámat olyan fényes technikával, amely egyenesen a hangversenydobogóra utalja. A három tapsvihar előtte után Bechnitz Aborné urhölgy szavallata: A Loreley következett, mely műkedvelőknél nagyon ritka tehetségnek mutatta be az előadó urhölgyet. Ezután Wagner József dr.-né és Wagner József dr.-adák elő a Hunyadi László nagy átláját hegedűn, Doka Miklósné zongorakísérettel. Tökéletes, művészi produkció volt.

Az est *piece de resistance*ú Komlóssy Emma énekszámai maradtak. A művészek a Lilí keringőjét és néhány magyar népdalt énekelt el uólérhatellen báljal és művészettel. A

primadonnát percekig tartó tapsvihar jutalmazta. Egyébként valamennyi női közreműködőt csokorral lepte meg a figyelmes rendezőség.

A koncert után kezdetét vette a tánc. Fesztelen, igazán bájos mulatság volt ez, amit megmagyaráz különben a mulatságon résztvevő urhölgyek és leányok alábbi névsora is.

A mulatságon részt vettek:

Asszonyok: Bechnitz Aborné, Berger Albertné, Braun Mihályné, Bokor Alajosné, Diamant Miksáné, Dónáth Simonné, Doka Miklósné, Ecker Józsefné, Eisler Edéné, Galli Ferencné, Gerő Gyuláné, Grosz Hermanné, Guttmann Mátyásné, Hacker Jakabné, Hansli Jánosné, Holzer Józsefné, Joanovits Antalné, Keller Ivánné, Kemény Mórné (Mácsa), Kohn Józsefné, Meer Ármioné, Melchner Józsefné, Menezer Jakabné, Neubauer Vilmosné, Popper Károlyné, Rosenfeld Jenőné, Sági Henrikné, Scherhag Ernőné, Schaffer Henrikné, Schaffer Izidorné, Sonn Adolfné, Springer Jánosné, Stern Miksáné, Stern Vilmosné, dr. Wagner Józsefné, Walthir Rzsóné (Elek), Vészi Károlyné, Zerkovitz Rudolfné.

Leányok: Beck nővérek (Bpest), Braun nővérek, Bokor Anna, Brunner Margit, Dónáth Elza, Diamant Elza és Böske, Eibenschütz Aranka (Pankota), Eisler Irma (N.-Becske), Fränkel Berta, Galli Zsike és Irénci, Garay Ilonka, Gérec Gizella, Gyurics Mariska, Hacker Eszti, Joanovics Vilma, Joanovits Terka, Josefovits Katica, Komlóssy Emma, Kiss Zsófia, Kemény Szerén (Mácsa), Kohn Margit, Kohn Katica, Melchner Margit, Neubauer Cecilia, Poppur Msta, Sonn Irma, Springer Aranka, Stein Pirike (Mogyoród), Steiner nővérek, Wolf Berta.

A négyest 80 pár táncolta.

A mulatság sikeréből oroszlaúressz illeti Bokor Alajost, az egyesület agilis elnökét, aki mellett Bechnitz Ábor, a vigalmi bizottság elnöke és a fáradhatatlan rendezőség is sokat tettek a mulatság sikere érdekében.

Arad bünkrónikája.

Működnek a tolvajok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11.

Az utóbbi időben Aradon nap-nap után megismétlődnek a kisebb-nagyobb tolvajlasi esetek. Tegnap ismét három lopás történt. Az egyik tolvaj fát lopott, a másik egy társát foztotta meg piúztolyától, a harmadik pedig egy üzletből vitt el több gyermekruhát.

*

Egy Birics Mihály nevű ember tegnap délután belopódzott Holländer Emil fatelepébe. A fák mögé bujva megvárta amíg a telepről mindenki eltávozik és azután hozzálátott a tolvajlasi művelethez. A telep közelében tartott kocsijára egy őt fát dobott fel, azután elhajtott.

A lopást időközben észrevette Oszler Károly ispán, aki a kocsit után futott és egy időközben odaérkezett rendőr segítségével sikerült a tolvajt elcsipnie. A fát visszavitték a telepre, Biricsot pedig bezárolították a rendőrségre.

*

Héder János és Kuzman István tizenegy éves fiúk Assael Jakab gépgyárában vannak mint tanulók alkalmazva. Ruháikat a műhelyben egy nyitott fiókban helyezték el. Hédernek volt egy tizenkét lövetű revolvere, amelyre fiatal társának nagyon fájt a foga. Egyideig szépszóval kérte a revolvert, de miután Kuzman nem akarta odaajándékozni neki, sem pedig eladni, elhatározta, hogy büns útön szerzi meg a revolvert. Néhány nap előtt ellopta a reá nézve értékes jószágot. De ügyetlen volt: mert társa meglátta nála és lopásért feljelen, tést tett ellene a büntető járásbiróságnál.

*

Egy Fehér Gyula nevű csavargó tegnap bosont Rich József fészkerkeskedő üzle-

tébe. Az üzletben sokan voltak és a nagy tolongást fel is használta Fehér. Észrevétlenül több tárgyat ellopott és elillant, még' mielőtt elcsiphették volna. Ma az nban kézrekerült és ügyét a büntető járásbirósághoz tették át.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután (Félhétvárákkal) Tavas, operette. Este: Falurossza, népszimű.
Hétfő: Aranyvirág, operett. (A bérlet.)
Kedd: Varázskeringő, operett. (B bérlet.)
Szerda: Pillangó kisasszony, opera. (C bérlet.)
Csütörtök: Bizánc, szimű (A bérlet.)
Péntek: Gretchen, bohózat. Bemutató előadás. (B bérlet.)
Sombat: Gretchen, bohózat. (C bérlet.)

* A Tolnay kiállítás A Tolnay kiállítás első hatónak befejeztével határozott körvonalakkal rajzolódik ki Arad közönsége előtt az a tény, hogy a művészet iránti érdek fellendülése nem időszaki jelenség, hanem állandó jellegű. Tolnay Ákos képei, melyeknek művészi kvalitásait az egész Európában elismerie a kritika, állandó érdeklődés tárgyát képezik. Ezek a festmények, amelyek nyugodt művészi hatással valóssággal megkapják a nézőt, egy erős, kiforrott próéta egyéniség karakterizálól. Az egész tárlaton semmi disszonancia, semmi kírívó, szemétt sértő ferdeség. Ebben rejlik a magyarázata a nap nap után megnyilvánuló érdeklődésnek s annak a körülménynek, hogy a tárlat látogatóit ismételtén felkeresik a Weisz és Klein-cég műkiállítás helyiségé: s hogy a képek megvételére vonatkozó tárgyalások egymás után fejlődnek be. Azok az aránylag feltűnően olcsó árak, amelyeket Tolnay képeinek szabott, mindenkinek lehetővé teszik, hogy európaszerie elismeri művész festményeit akaszt-hassa szobája falára. A tárlatot a mai napon többek között a következő notabilitások látogatták:

Báró Bohus Istvánné, Vásárhelyi Józsefné, Prohászka Lászlóné, Ring Lajosné, Podor Gyuláné, Éles Ármioné, Szöllőssy Istvánné, Schreyer Viktor és neje, Löwy Rzsó, Tenner József, stb.

* A Bizánc reprize Érdekes előadás lesz csütörtökön az aradi színházban. A színtársulat Herczeg Ferencnek hatalmas drámáját, a Bizáncot játssza, amely az aradi színpadon a Zilahy-rezsim alatt került bemutatásra. A gyönyörű dráma elsőrangú szereposztásban kerül színre.

* A Gretchen bemutatója Pénteken érdekes bemutató lesz a színházban. Ekkor játsszák először a Gretchen című pompás szatírárt, amely a Magyar Színházban páratlan sikert aratott. Gretchen, a kis német kokott pajkos históriája vitázszerte szenzációja most a színpadoknak. Néünk a multkoriban mutatták be a fullánkos társadalmi szatírárt s most Berlinben elérte a legnagyobb sikert, ami egy színdarabot érhet: beillották. Tehát a darab iról a társadalom elevenére tapintottak. A szókimondó, gunyolód szerzők bátorsága nem tejszett a német uralkodóház köréinek s a főhercegek csipkeszállítóját, a pajkos Gretchent indexe tették, bojkottálták Berlinben, ami azt jelenti, hogy a darab hosszú életű lesz, mert az életből született.

* Vasárnapi előadások Holnap két előadás lesz a színházban. Délután Strausz József bájos operettje, a Tavas kerül színre. A főszerepeket Sz. Róatay Boriska, Wlassák Vilma, Zalay Margit, Lövény, Várnay, Dally és Faludy játsszák. Este Tóth Ede örökszép népsziművét, a Falu rosszát játsszák. A főszerepek Kállay Jolán, H. Körössy Juci, Zalay Margit, Benkőné, Hunyady, Várnay, Horti, Szathmáry és Faludy kezében van.

* Hírek az Urániából. A karácsonyi díom című kép páratlan sikere arra indította az Uránia színház igazgatóságát, hogy újból beszeresse a nagyszerű képet és műsorra tűzze. Hétfőn kerül előadásra a Karácsonyi álom a legpoetikusabb mozgóképfénykép. A vasárnapi műsor páratlan a maga nemében. Szébbnél szebb képek vannak műsoron a legsikerültebb összeállításban. A kacagtató képek mellett nagy érdeklődésre tarthatnak számot a *Norvégiában* természet után felvett gyönyörű tájképek, melyek a csodás jégvilág pazar látványát tárják a néző elé. Egy amerikai lincselés képet nyújt az új világ népitéséről, arról az amerikai szokásokról, melynek áldozatai a tetten ért gonosztevők, akik a felháborodott tömeg azonban végrehajtja a halálos ítéletet. A nyolc számból álló műsornak nincs egyetlen képe sem, mely a maga nemében ne menne szenzáció számba. Az Uránia egy újításáról is hírt adhatunk a közönségnek. Az ülőhelyek kényelmesebb beosztást nyertek, úgy hogy a közönség kényelme is jobban biztosítva van.

* A hazai művásárlók egyesülete. A hazai művásárlók egyesülete január hó folyamán eredményes tevékenységének, amelylyel a magyar festőművészet és a művásárló közönség érdekeit egyaránt hathatósan szolgálta, tizennyolcadik évfolyamába lép. Az új évfolyam megnyitásával léphetnek be az új tagok is, a kiknek részvételi díja vagy évi 240 vagy év 480 korona, mely összeg havi husz vagy negyven koronánként fizetik be a m. országos központi takarékpénztárnál. Az egyesület az év folyamán az összes meghívott tagok jelenlétében a befizetett teljes összegért képeket vásárol legkiválóbb festőművészeinktől, akik természetesen nagyobb áldozatkészséggel adják át műveiket az egyesületnek, mint a nagy közönség köréből jelentkező vevőknek. Minden tag az általa befizetett összegnek megfelelő, de minden esetben nagyobb értékű képet vagy képeket kap, melyek karácsony hetében sorsolhatók ki. A műpártoló magyar közönséget szívesen hívjuk fel az egyesületbe való belépésre, mint-hogy előnyös fizetési módokat mellett feltétlen műbecsű képeket kap. Jelentkezni lehet: az elnökél Hauszman Alajos műgyógytani tanár, — az „Országos Képzőművészeti Társulat” alelnökénél I. Döbrentey-utca 10., vagy Bruck Miksa festőművész, egyesületi igazgatónál, VI. Munkácsy-utca 14.

Szerelmem a konflisban.

A földreesett gavallér.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11.

Fővárosi tudósítónk jelenti az alábbi pikáns történetet:

As Andrassy-ut és a Vörösmarty u ca sarkán t-gnap este nyolc órakor beszállott Weiss Ignác egyfogatu bérkocsijába egy elegánsan öltözött fiatalember s egy kevésbé elegánsan öltözött hölgy.

— Kocsis, hajtson a Stefánia u-ra — mondta a fiatal ur és udvariasan előrebecsította a hölgyet, aki külsőjére nézve inkább hasonlított szobaleányhoz, mint mindeneshoz.

A hideg és sardon téli estében kiajtottak a fehérzínű Stefánia-utca, a ló lépésben ment, a kocsis pedig, ahogy már ilyen csöndes, békés időben szokás, pipára gyújtott, majd pedig elaludt a bakon. Féliklenc előtt értek a vistoronyhoz, az öreg komfortáblis paripa megfordult és visszafelé ballagott az Andrassy ut felé. Kétségkívül így gondolkodott:

— Ez itt egy szerelmi fuvar. Beat ül a kocsiban egy fiatal ur, akin prémek kabát van s egy fiatal leány, akin nincs prémek kabát. Legfőbb kötevény van rajta, ha ugyan a nagy hidegben le nem gombolta róla a fiatal ur. Ezek ott benn bizonyosan szerelmeskednek, — folytatta gondolatait a derék állat, — én pedig idekint fázok a négy kerék előtt és rás a hideg és a fagy, hogy a két nagy fülem majdnem letörik. De nyavalyás is az élet!

Az öreg kocsis mindéből nem hallott semmit. Valamint azt sem hallotta, hogy ezalatt mi dul odabenn a kocsi mélyében. Pedig érdemes lett volna hátranézni a sötét egyfogatuba, ahol nagyban birkóztak a szobaleány s a fiatal ur.

Nagyban birkóztak, a leány védekezett, a fiu támadott, egyszerre nagy sikoltás hallatszott, a nő kiugrott a kocsiból, nyitva hagyta az ajtót, amelyen keresztül a gavallér kiesett a kocsiutra.

Ot perc múlva felébredt a kocsis és ijedten vette észre, hogy üres a kocsi. Hiányzott a szobaleány és az ur is. Eleintén azt hitte, hogy megszótktek, de azután visszafordult s a nagy jégpályától körülbelül száz lépésre megtalálta a fiatal urat a jeges u on — *djultan*. Orvost sem hívott hozzá, citrommal eszméletre térítette a fiatal urat, aki alig emlékezett az eseményekre Csak azt tudta, hogy a szobaleány, a kivel az utcán ismerkedett meg, a kocsiban erőlyesen visszaverte a támadásait, a gavallér pedig a nagy izgalomtól rosszul lett, elájult és valószínűleg így történt, hogy öatuda.lanul kiesett a nyitott kocsiajtón Nem történt semmi baja, de a különböző kalandot titokban óhajtja tartani, mert nagyon szégyenli, hogy ő ajult el és nem a szobaleány.

Jekelfalussy a pénzüintézetekhez.

Alapítvány a honvédaltiszteknek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11

A hadseregnek valóságos mostoha gyermeke az altiszt. Róngeteg a dolga, óriási a felelőssége Tulajdonképen ő a valódi nevelője az újoncnak. Vele együtt él és az a század, melynek jók az altiszteik, jók a katonái.

Az altisztek a tovább szolgáló altiszt anyagi helyzete valóságos karikatúrája mindennemű fizetségnek. Meg is csappant a számuk és most minden ezredben altiszt hiány van.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, a király 40 éves uralkodói jubilauma alkalmából, megannyújtás utján akart egy altiszti segélyalapot megteremteni. A közönség felkarolta az eszmét, mert 164 ezer koronát adományozott erre a célra.

A miniszter most újból felhívást bocsát ki a gyűlésre s ez alkalommal a pénzüintézetek üzleti feltelegeiből kér részt a honvéd altisztek számára

Felhívása a következőkép hangzik:

„Az a társadalmi akció melyet a honvéd altiszti segélyalapot alapítókéjének megteremtése érdekében a folyó évi április hó 16-án megindítottam, eredményes volt s e célra 164,116 korona 69 fillér adomány gyűlt össze. Mindenesetre tekintélyes összeg, melynek hazafias öljajánlásáért a honvédelmi intézmény részről halas elismeréssel tartozom a nagy lelki adakozóknak!

De még mindig kis töké ez arra a célra, hogy ebből az altisztek helyzetén valóban segíteni lehessen akkor, a midőn a sorcsapások véginségbe dörik az altiszteket és hozzátartozó családjukat.

Folytatom tehát a szépen megindult gyűléseket s a midőn a pénzüintézeteknek, bankoknak, földtulajnosítványoknak, takarékpénztáraknak, takarék és hitelszövetkezeteknek, ugyszintén egyéb részvénytársaságoknak csak most kiváltképp alkalmat nyujtani arra, hogy üzleti feltelegeiből ezen társadalmi célra áldozassanak, ennek az a természetes oka, hogy a pénzüintézetek csak az üzleti év lezárásával jöhetnek abba a

kellemes helyzetbe, hogy a jótékony adományokra nézve a részvényesek részére javaslatot terjeszthessenek elő.

De amidőn ezen, a honvéd altiszti segélyalapot gyarapítását célzó felhívásommal a pénzüintézetekhez fordulok, nemcsak kijelentem, hanem külön hangsúlyozom is, hogy ezt minden hivatalos befolyásolástól távol, tisztán mint az altisztek súlyos társadalmi helyzetét ismerő s azok sorsát szívesen viselő magánember teszem.

Amennyiben egyes pénzüintézetek ezen társadalmi akció részesei kívánnak lenni, s a honvéd altiszti segélyalapot bármily csekélynek látszó adományok megszavazásával gyarapítani óhajtának, az ezen célra segédhivatalaim főigazgatóságához beküldött összeget nagy köszönettel fogom venni s hivatalos közléssel utján fogom nyújtani.”

Jekelfalussy s. k.

honvédelmi miniszter.

Valószínű, hogy a második gyűjtés még eredményesebb lesz, mint az első.

HIREK.

Az anti-kacsa

vagy:

Érdekes szenzációk.

Manapság a sajtó gyorsaság tekintetében versenyez a még csak ezután feltalálható repülőgép sebességével Annysira fűrge, hogy néha olyan eseményeket is bejelemt, amelyek egyelőre nem történtek meg. A cikkeknek ez a válfaja köznyelven kacsanak nevezteik, tekintettel a nagy gyorsaságra, amelylyel repül. Vannak kövér kacsák és sovány kacsák. Ha például azt írjuk, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök lemond, ez kövér kacsa, miután *Wekerle* kövér.

Miként a szemitanak az antiszemita, vagy a patikusnak az antipatikus, úgy a kacsanak az antikacsa az ellentét, amely rendkívül nehezen és lassan repül és így az eseményeket nem tudja nyomon követni. Ilyen anti kacsa például az a hír, amely ma jelent meg egy fővárosi lapban, hírül hozván, hogy Arad város törvényhatósági bizottsága tegnap határozott a vízvezeték megváltásához szükséges egy millió két száz harmincyolcezer koronás kölcsön felvétele dolgában és kimondta, hogy a pénzt a Pesti Hazai Takarékpénztárnál veszi fel. Azután így folytatja az illető lap: „a határozatot jóváhagyás végett fel fogják terjeszteni a belügyminiszterhez.”

Még a nem előfizetők is megállapíthatják ebből az apró recenszóból az anti kacsa jellegzetességeit, miután Aradon nyilvánvaló, hogy ez az esemény már jó két hónappal ezelőtt történt és hogy a belügyminiszter éppen hét héttel ezelőtt semmisítette meg a határozatot.

Az e fajta anti-kacsa természetesen mosolykeltő jelenség, de csak az esetben, ha gyártója nem választja jól meg a témáját és nagyon is közelfekvő eseményeket dolgoz fel. Ezért antikacsa gyártóknak becses figyelmébe ajánljuk, hogy tárgyukat régebben eseményekből válasszák ki. Például:

Árpád vezér ma érkezett táborkarával Pusztaszere, ahol Szvatopluk és társai ünneplő fogadtatásban részesítették. Árpád vezér megérkezése után nyomban haditanácsot tartott a törzsfőnökökkel, amelyen hosszabb vita után szöbbséggel elhatározták, hogy Magyarországot el fogják foglalni. Ez irányban még valószínűleg a holnap nap folyamán érintkezésbe lépnek Szvatoplukkal és társaival.

Lám, ez a hír már kevesebb mosolyt tal-

lalkozna és egyes körökben bizonyára szenzációt kellene, miután ezer év óta sokan elfelejtették, hogy Magyarország a mienk.

— **A Polgári Takarékpénztár osztaléka.** A Polgári Takarékpénztár igazgatósága ma ülést tartott, melyen megállapította az ez évi osztalékot és javította a tisztviselők fizetését. Az intézet vezetősége ez elmúlt üzleti évet igen szép eredménnyel zárta le s a tartalékalapok bőséges dotálása mellett az idej osztalékot a tavalyi tizenegy korona helyett *tizenkét koronában* állapította meg. Azonfelül javította tisztviselői karnak, *Natland* Bernát vezérigazgató javadalmazását pedig tizenkétezer koronára emelte fel.

— **A trónörökös Svájcban.** Megirtuk hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg tegnap családjával együtt Svájcba utazott. Az utazásról ma azt jelentik, hogy a trónörökös, aki Svájcban *Arts-taetten* gróf név alatt inkognitóban fog tartózkodni, először *Buchsba* utazik, majd onnan *St. Moritzba*, később *Davosba* megy, mely helyeken összesen három hetet tölt. A két svájci üdülőhelyet a főherceg azért keresi fel, hogy megszabaduljon könnyebb természetű hurutos bántalmaitól, amelynek egy idő óta kellemetlenkedtek neki. Az utazásnak már e hónap 2-án kellett volna megkezdődnie, de a trónörökös két leánykája közül az egyik bárányműben megbetegedett.

— **Detronizált szultán.** *Tangerből* jelentik: *Abdul Aziz* szultánt Fezben megfosztották trónjától és *Muley Hafidot*, a trónkövetelőt kiáltották ki uralkodóvá. Az új szultán Fez kormányzójává egy hü emberét tette. A város erődítéseit megszállották az új szultán hívei és proklamációt bocsátottak ki, amelyben elismerik az algezi-rászi egyezményt, de oly feltétellel, hogy idegen rendőrséget és a szultán szolgálatában európaiakat nem tűrnek. Egy másik távirat *Londonból* a következőket jelenti: *Abdul Aziz* egyik fővezére *Saib ben Kader*, akit uralkodója a hadsereg élére állított és *Muley Hafid* ellen küzdött, egész csapatával és három ágyúval átpartolt a trónkövetelő táborába. *Muley Hafidot* a két főmeccsetben szultánná kiáltották ki valamennyi sherif jelenlétében. Ezen események előre láthatólag alaposan megváltoztatják a marokkói helyzetet.

Későbbi távirat jelenti: *Abdul Aziz*-nak a tróntól való megfosztását most hivatalosan is megerősítik. A detronizálás oka a szultánnak az európaiak és különösen a franciákkal szemben követett magatartása, mert *Abdul Aziz* megengedte az idegeneknek, hogy marokkói területeket megszerezhessenek és velük a rendőrség szervezését illetőleg egyezsége lépett, amelylyel megsértette a marokkói szokásokat és tradíciókat. Ezért kimondották ellene Fezben a szent háborút. Mindez január negyedikén történt. Másnap az egyes városnegyedek főnökei gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy *Muley Hafid*hoz csatlakoznak. Mindazokat a vezetőket, akik vonakodtak az új szultán kinevezéséhez hozzájárulni, fenyegetésekkel kényszerítették, hogy közéjük álljanak. *Muley Hafid* proklamációjában kijelenti, hogy az adókat ne fizessék és igéri, hogy minden érintkezést és szövetkezést megszakít az európaiakkal.

— **Beck Nándor báró nyugalomban.** Budapesti tudósítónk jelenti: *Madarassy Beck* Nándor báró, a Magyar Jelzálog-Hitelbank elnök-vezér-

igazgatója a minap tudatta a bank igazgatóságával, hogy betegségére való tekintettel nyugalomba vonul. *Beck Nándor* báró már hosszabb ideje betegeskedik s közel egy éve, hogy távol tartja magát a bank ügyeinek intézésétől. A távozó elnök-vezérigazgatóban a Jelzálog-Hitelbank az intézetnek évtizedeken át volt vezérét veszteti, akinek a magyar hitel megalapozásában is jelentékeny érdemei vannak. Nagy munkáját, szorgalmát és pénzügyi tudását a Jelzálog-Hitelbank csak nehezen fogja tudni pótolni. *Beck Nándor* báró helyét nem fogják betölteni, mert a bank elnöki állása teljesen fölösleges, mivel a múlt nyáron a bank rendkívüli közgyűlése kormányzói állást szervezett, melyet *Szell Kálmán*nal, az intézet volt elnökével töltöttek be.

— **Felolvasás az aradi mérnök-egyletben.** Ma este hat órakor az aradi mérnök- és építészegylet helyiségeiben az egyesület tagjainak élénk részvételével felolvasó-estélyt rendeztek. *Dömötör Bertalan* mérnök, a *Fráter és Dömötör* cég beltagja, aki most végzi a város színteréi munkálatait, olvasta fel a városrendezés szempontjából nagyfajosságú munkáját „*A modern városrendezésről*” címmel. Egy csomó szomorú példa, melyek között sajnos, erősen vezet hazánk fővárosa, köztaláljuk tette a városoknak, hogy a modern életviszonyok okozta rohamos fejlődésüknek már jóelőre irányt szabjanak s az újabb építkezéseknél ama törvszerűséget előre biztosítsák, melyet később éppen nem, vagy csak súlyos áldozatok árán szerezhetnek meg. E célt szolgálja a városrendezés, melynek egyik legfontosabb segédeszköze a városmérés, amelynek legújabb rendszerelt ismertette meg hallgatóival tömör és élvezetes előadásban a felolvasó, ki a városmérés terén országos szaktekintély. A felolvasó érdekes fejtegetéseit tapsokkal honorálta Arad műszaki karából kikerült hallgatóság.

— **Az ujaradi vicinális.** Budapestről táviratozzák: A képviselőház közlekedésügyi bizottsága ma délután *Kállai Lipót* elnöklete alatt a többek között tárgyalta az *Ujarad—Nagykikinda—Zombolya—Lovrin* helyi érdekű vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot. Hosszabb vita támadt, amelyben résztvett a kormány képviselőjében jelen volt *Szterényi József* államtitkár és *Stettina József* miniszteri tanácsos is. A bizottság *Kubik Gyula* halasztó indítványával szemben úgy az ujarad—lovri és a szabadka—pálánkai h. é. vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat általánosságban és részleteiben is elfogadta.

— **Rothschild Charlesné Nagyváradon.** Nagyváradnak tegnap óta érdekes vendége van. Ámbár nem is egészen vendég: mert hiszen *Rothschild* Charlesné asszony, *Wertheimstein* Alfréd százados Rózsika leánya, voltaképpen haza megy Nagyváradra. Most is haza ment: tegnap óta édes apja nagyváradai házában, leánykori otthonában időzik a fiatal londoni *Rothschild* felesége. Az ifjú urnő látogatására ugyanis néhány héttel ezelőtt Angliába utazott testvére, *Wertheimstein* Sarolta kisasszony, akit most *Rothschild* Charlesné hazakisért szülővárosába. Férje, rendkívüli elfoglaltsága miatt nem kísérhette el feleségét, aki Nagyváradon, a szülei házában csendes visszavonultságban szándékozik egy kis időt tölteni s azután visszautazik Londonba.

— **Botrány egy színházban.** Madridból jelentik: *Lisszabonból* ideérkezett hírek szerint az ottani operaházban tegnapelőtt este nagy botrány történt, *Viktor Hugo Ernánis* című darabjának az előadása alkalmával. A legfelső karzatról egy csomó röpiratot szórtak le a terembe, melyek *Don Miquel de Braganza* trónkövetelőnek a proklamációját és szabadelvű kormány programját foglalták magukban. A rendőrség

a röpiratokat azonnal lefoglalta és több embert letartóztatott.

— **A newyorki lakásbérlők sztrájkja.** *New-Yorkból* táviratozzák: A rettenetes hideg miatt lehetetlenné vált a lakásbérlők sztrájkjának folytatása. A bérlők, nehogy ilyen időben kitegyék magukat a különben elkerülhetlen kila-koltatásnak, inkább meghosszabbítják a bérlete, és megmaradnak lakásaikban, melyekben a gőzfűtést és a berendezések egyéb kellemetességeit élvezhetik.

— **Aki kívánja az akasztófát.** *Máramarosszigetről* jelentik: A gyilkosság és rablás miatt halálra ítélt *Husz Ábrahám* a kuria helybenbonyó ítélete után királyi kegyelemért folyamodott. *Husz Ábrahám*ot az a tiz hónap, amelyet magánzárkában töltött és az örökös halálfelelem teljesen megtörte. Ma *Binder* fogházfelügyelőt megkérte, hogy jelentse be őt a főügyész helyettesnek kihallgatásra. A kihallgatáson kijelentette, hogy *összes semmisségi panaszát visszavonja*, mert a magánzárkát nem bírja tovább és *azt óhajtja, hogy mielőbb végezzenek vele.* *Husz Ábrahám* elítéltetése óta egyetlen egyszer beszélt védőjével, azóta senkivel sem érintkezett.

— **Megakadályozott katasztrófa.** *Trencsénből* jelentik: A trencsényi pályaudvaron e hó 9-én este 6 órakor hibás váltoállítás folytán a *Zsolnáról* jövő személyvonat a bossány-trencsényi h. é. vasut vágányára robogott be, ahol a *Bossány* felé induló vonat állott készenlétben. A vonatvezető éberségének köszönhető hogy emberéletben nem esett kár s csak a bossányi vonatnak négy üres kocsija rongálódott össze.

— **Esztelneki Biró Kálmán temetése.** A tegnap elhunyt esztelneki *Biró Kálmán* ma temették el nagy részvét mellett. A holttestet a beszentelés után vonaton Gyöngyös-Halászra szállították, ahol a családi sírboltban helyezték el. *Esztelneki Biró Kálmán* szép szerepet játszott egy a politikai, mint a társadalmi életben. Több cikluson át képviselte a máriaradnai körületet és mindig azok közé tartozott, akik komolyan vették a képviselői hivatást. Az 1844-iki pozsonyi országgyűlésen mint juratus működött rokona, *Biró Imre* követ mellett. 1848-ban részt vett abban a küldöttségben, amelyet *Kossuth* Lajos vezetett hajón Bécsbe. Tevékeny részt vett a megyei életben is. Éveken át tagja volt Aradvármegye törvényhatósági bizottságának. Az öreg urat sokan ismerték Aradon és mindenütt általános tiszteletben részesült. Állandó alakja volt a korzónak, mindig frissen és ruganyosan sétált. Szikár, magas alakja most örökre letűnt, mely gyászba borítván hozzátartozóit, barátait és tisztelőit.

— **Életunt uri leány.** *Debracenit* tudósítónk táviratozza: *Szénássu* Jolán, *Szénássy* József államvasuti főellenőr föltűnő szépségű, husz esztendő leánya, ma agyonlőtte magát. Nemrég megoperálták, ami a különben is ideges leányt még idegesebbé tette. Házi orvosának meg is mondotta, hogy öngyilkosságot fog elkövetni, de kijelentését nem vették komolyan. Szerencsétlen sorsa nagy részvétet keltett a városban.

— **Házasság.** *Némethy* N. Pal mozdonyvezető vasárnap délután köt házasságot *Gross* Otilia kisasszonnyal.

— **Mi az újságíró?** *Csehovnak*, a néhány év előtt elhunyt nagy orosz írónak hagyatékában találtak a következő rövid skizzet, amelyet most egy pétervári újság tesz közzé. A skizzetnek ez a címe: „Mi az újságíró?” és így hangzik:

„Egyszer egy újságíró kollégámmal egy templomszentelőnél vettem részt. Podjedonoszevnek, ki színtén megjelent az ünnepélyen, előttünk elha-

ladva, szemébe ötlött az, hogy sem egyenruhát nem viselünk, sem pedig papi ruhát. Csodálkozva fordult tehát a kisérőben levő rendfőnökhöz és megkérdezte tőle, hogy kik vagyunk mi tulajdonképen? A rendfőnök zavarba jött, mert ő sem ismert bennünket.

— Ujságírók vagyunk, — feleltem én a kérdésre a rendfőnök helyett.

— Szép! — válaszolt Podjedonoszev. — Tehát ezek azok az urak, akik mást írnak meg, mint amit látnak, akik azt írják meg, amit nem kellene megírni és nem írják meg azt, amit igazán meg kellene írni.

Ezzel hátat fordított nekünk anélkül, hogy egy további pillantásra is méltatott volna. Szerencsére, nem minden ember vélekedik ilyen févállról az ujságírókról. Egy másik magasállású személyiség már sokkal kedvezőbben nyilatkozott az ujságírókról:

— Az ujságíróknak — szölt ez az ur — tetőtől talpig uriembernek kell lennie, de egyúttal olyan kemény bőrrel kell megáldva lennie, akárcsak egy egyiptomi szárnak. Feltétlen szüksége van egy idejűleg drótszeg-vastagságu idegekre. Mindent tudnia kell és mégis úgy kell tennie, mintha semmit sem tudna; vagy — ami gyakoribb jelenség — semmihez sem ért és mégis úgy tesz, mintha mindent tudna. A lapot, amelyen dolgozik, teljes hűvel kell védenie és ezért jogosan megkövetelheti, hogy nyolc nappal halála után — *elfelejtssék*.

— Szki gyakorlatok a belényesi hegyeken. A belényesi hegyeken e hónapban megismétlődnek a múlt év érdekes katonai szki gyakorlatok. A nagyváradi 37-ik gyalogezred, az aradi 33-ik és debreceni 39-ik gyalogezred utászai vesznek részt az érdekes gyakorlatokon, melyeknek központja Biharfüred vidékén lesz. Nagyváradról Vivenot Oszkár ezredes is kiutazik Belényesbe, hogy vezesse az alkalmas idő esetén már 20-án megkezdődő szki-örjárásokat. Erre az alkalomra Belényes vidékén fűthető átrakat állítanak fel a legénység részére és a téli hadjáratokra előírt felszereléseket is kipróbálják.

— Egy művészpár szerencsétlensége. *Rómából* jelentik: Tegnap itt megrendítő szerencsétlenség történt. *Matticini* karmester és felesége, *Matticini Lopes* asszony, ismert operaénekesnő gázmérgezésnek lettek áldozatai. Lakásukban ugyanis gázömlés volt, amely a művésznőt megölte; férjét nagybetegen a kórházba szállították.

— Áthelyezés. A magyar királyi igazságügy-miniszter *Penyigei* Sándor tokaji kir. járásbíró-sági letétszerkesztő telekkönyvvezetőt az *óradnai* kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatósághoz rendelte ki.

— A katonatisztek házassága. *Bécsből* írják: A közös hadsereg rendeleti lapjában tegnap hirdették ki a katonatisztek új házassági rendjét. Az új rend január elsején lépett életbe. Az előbb benyújtott házassági kérvényeket még a régi rend szerint intézik el. A már előbb megengedett, de még meg nem kötött házasságnál nem követelik a nagyobb óvadékot. Ha valamelyik házaspár nagyobb óvadékot helyezett letébe, mint az új szabályzat előírja, a házastársak kérésére a többletet kiadják. A százados és őrnagy-hadbiztosnak és a katonai építőmérnöknek, ha három hónap alatt házassági engedelemért folyamodik, elengedik a házassági óvadékot. A hadbiztos iskola hallgatóinak, a hadbiztostestülethez vezényelt csapattisztnak és a katonai építő-iskola végzett hallgatójának, ha a rendelet kibocsátásától három hónapon belül házassági kérvényét előjegyezteti, nem kell óvadékot letennie. A régi szabály szerint megkötött házasságnál az óvadék kamatjának haszonélvezete csak abban az esetben illeti meg az asszony halála után a férjét, ha még az asszony

halála előtt az óvadékot letébe helyező közjegyzőtől hitelesített okiratban aláveti magát az új szabálynak.

— Gyilkosság a templomban. *Konstantinápoly*-ból táviratozzák: A patriarkátushoz Monasztirból érkezett jelentés szerint a görög karácsony előestéjén egy bolgár komitási a dragoszi templomban négy egyént agyonlőtt.

— A bűnbánó csernovaiak. *Rózsahegy*ről táviratozzák: A csernovai zavargásoknál résztvevő tolok legtöbbször a napokban kibocsátották a vizsgálati fogságból. Ezek ma felkeresték *Fischer* rózsahegy-i adminisztrátort és kijelentették előtte, hogy ők akaratlanul kerültek bajba és szánják-bánják azt, amit tettek. *Fischer* tanácsára a csernovaiak erre bűnbánó levelet írtak Párvy szepesi püspökhöz. E levelet aláírták a lázongás értelmi szerzői is, *Szilácsán* András, *Lajcság* Vendel és *Jávorka* János is, kik még vizsgálati fogságban vannak. *Fischer* plébános megígérte a népnek, hogy közbe fog járni Párvy püspöknél, hogy a husvéti ünnepek előtt szentelje fel az új templomot, mert kétségbeesül vesz, hogy megtértek. A bűnbánás jelölül kell tekinteni azt is, hogy a múlt héten lezajlott megyebizottsági tagválasztásoknál a csernovaiak, három kivételével valamennyien, számszerint 40-an, magyar jelöltekre szavaztak.

— Férfigyűlölk klubja. Az amerikai *Williamsburg* hölgyei klubot alakítottak, amelynek főcélja az, hogy teljesen elzárkózzanak a férfiak elől. És ez a klub virágzik és fejlődik. A felvétel első feltétele, hogy a jelölt a női nemhez tartozzék. Kora 18 év és ama kor közt legyen, amelyen túl már agyszűz. A hölgyek neve; egyedülállóknak kell lennie, vagyis semminő viszonyt folytatnia nem szabad. A főgyűléseket a község házában tartják, a heti gyűléseket az egyes tagoknál. Nagyon vigyáznak arra, hogy a gyűléstermek körül ne tartózkodjék férfi s az ajtókat belül és kívül szigorúan őrzik. A szabályok főképp arra szorítkoznak, hogy a tagoknak megtiltják a férfiakkal való érintkezést, kivéve természetesen üzleti ügyekben, de még itt is kellő távolságban kell maradni tőlük. Ha valamelyik leány az üzleti időn kívül egy férfival beszélgetett a választmány előtt felelősséggel és indokolással tartozik.

— A mesterséges gyémánt családja. *Páris*-ból táviratozzák: A *Lemoine* mérnök letartóztatása és az ehhez fűződő vizsgálat következtében hír szerint kiderült, hogy hirdetéssel eljárásával, amelyivel állítólag mesterséges gyémántokat tud előállítani, nemcsak a *Debeers* társaság elnökét, hanem több new-yorki, hamburgi, majna-frankfurti és berlini egyénektől is nagy pénzüsségeket csalt ki, hír szerint 5-6 millió frank értékben. *Lemoine*, aki *Trieszt*-ben született, ahol atyja az ottani francia konzulátus tisztviselője volt, igen mozgalmas multra tekinthet vissza. Legutóbb vegyészeti minőségben volt alkalmazva több délafrikai aranybányában. A rendőrség kiderítette, hogy *Lemoine* váltóhamisításért négy évig ült börtönben. Amikor most lépre került, igazi gyémántot tett az elektromos kályhába. *Lemoine*-t tegnap átszállították az ügyészség fogházába. Védőjéül *Laborit*, a *Dreyfus*-ügy híres védőjét nevezte meg. *Lemoine* első kihallgatása alkalmával megmaradt azon állítása mellett, hogy ő csakugyan feltalálta a mesterséges gyémántkészítést, hálaladó is kísérleteit bemutatni, de csak úgy, hogy szakértők ne lehessenek jelen. A szőlőművelés mérnök *Páris*-ban abban a palotában lakott, amelyben *Eugen Scribe*, a világhírű francia vígjátékiró meghalt. *Lemoine* nagy lábon élt, fényes szalonot tartott, amelyet előkelő társaság látogatott. Mostani felsülésének legjobban a gyémánt-társaság örül, amelynek igazgatója volt. A társaság is melegen érdeklődött *Lemoine* találmánya iránt, de ez magának akarta

a mesterséges gyémántkészítés titkát megkaparítani.

— A király aranyláncát ellopták. Budapesti tudósítónk jelenti: *Holló* Juliska táncosnő, aki a Hársta utca 59/b alatt lakik, azt a panaszt tette a rendőrségen, hogy lakásába e hó 9 én betörtök és onnan egy 75-85 cm. hosszú, 58 grammos, antik arany derékláncot loptak el. Ezt a láncot panaszosnak egy nagybátyja, aki kanonok volt, a királytól kapta 1885-ben.

— Panamák Pankotán. Ilyen című cikkünk, mely az Aradi Közlöny november 19-iki számában jelent meg, számot adott arról, hogy *Szekesán* Gyula pankotai körjegyzőt okirathamisítás és fajtalan üzelmek vádja miatt felfüggesztették állásából. Amint értesülünk, ezekből a vádakból semmi sem bizonyult valóznak s a megejtett vizsgálat, miután a vádak alaptalanságát konstataálta, *Szekesán* Gyula teljes rehabilitálásával végződött. A vármegye alispánja ez alapon 22544/907. szám alatti végzésével *Szekesánt* visszahelyezte állásába. A szintén gyanúsított *Demkó* Józsefet ugyancsak visszahelyezték állásába, mivel az ellene emelt vádat is megcáfolta a vizsgálat.

— Halálos cserkészlet. *Oroszorról* jelentik: *Mleziva* Ferenc újbányai erdővéd 28 éves fiával, *Ferenc*-cel az erdőbe ment. Utközben az apa cigarettára akart gyújtani s hogy cigaret-tát sodorhasson magának, lőtött fegyverét odaadta fiának. A fiu előre ment és valószínűleg babrált a fegyveren, mert az hirtelen elsült, a lövedék a fiu arcába furódott, fejét összeroncsolta és a szerencsétlen fiu nyomban meghalt. A vizsgálatot megindították, hogy véletlenségből sült-e el a fegyver.

— Távoli földrengés. *Bécsből* jelentik: A központi meteorológiai és geodinamikai intézet szelismoragrafikus készülékkel ma reggel egy meglehetősen erős, távoli földrengést jeleztek, körülbelül 9000 kilométernyi távolságból. Kezdet reggel 4 óra 47 perckor, legnagyobb kitérés 18 mm. 3 óra 10 perckor, vége 6 és fél órakor reggel.

— Népkönyvtár Ujszentannán. A napokban folyt le az ünnepélyes megnyitása az ujszentannai népkönyvtárnak, amely ott nagy örömet okozott s egy rész érzett hiányt pótol. A könyvtárat a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa létesítette *Varjassy* Árpád kir. tanácsos közbenjárására. A létesítése érdekében még *Szilbereisz* Simon volt gondnoksági elnök és *Szabó* Béla polg. isk. igazgató buzgólkodtak. A könyvtár a polgári iskolában van elhelyezve, *Szabó* Béla igazgató a gondozója, ki minden hétfőn délután 4-5 óráig ad ki könyveket.

— Jótékonyosság. A szegény tanulók konyhája számára *Lusztig* Arminné és *Lukács* Lajosné élelmi szereket adományoztak. Fogadják ezuton is köszönetemet. Özv. *Hauser* Károlyné ezredesné, egy. elnök. A jövő héten dr. *Bogdánffy* Bálné és *Mokry* Jenőné ügyeletesek.

— Károsult kerestetik. A nagykanizsai rendőrség elfogta *Mészáros* Róza nevű rovottmulu nőt, akinél egy kettős fedélű arany zsebórát talált. Az óra mindkét első fedelén vadász trofeumok vannak bevésve. A károsult jelentkezhetik a kanizsai rendőrségnél.

— Az aradi posta- és távirtda tisztviselők sportegyesülete e hó tizenkettedikén délután 6 órakor a városi sörcsarnok helyiségében választmányi ülést tart.

— Aradi takaré- és segélyegylet mint szövetség. *Petőfi*-utca 1. szám alatt, 1908 ik évben a 27. évtársulatot nyitja meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet, hat év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből a megfelelő haszonban részesül. — Az egylet tagjainak o.c.o hitelt nyujt. Berakozni lehet délután 9-11 ig, délután 3-5 ig. Az aradi takaré- és segélyegylet mint szövetség. (Petőfi utca 1.) 70.

3082

133

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

kastélyok villák, uradalmak, szanatóriumok, korbáczok, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratoriumok, állomások, kaszárnyák templomok, iskolák, közözségek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismert nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskaí-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Uj! Uj!

Folyadék

Somatose

1019 H kiváló

élvágygerjesztő és idegedző

erősítő szer

bármely gyengeség ellen.

Kapható a gyógyszerárakban és drugeriákban.

Minden utánzás és utánnyomás büntetéssel jár. Egyedül valódi csak

THIERRY BALZSAM

a szőlő apóca védjeggyel. Tűv. védv. Régi hírű, felláthatatlan, emésztési zavarak, köhika, katarrhus, mellfájás, influenza, különösen kezdődő influenza ellen. 12 kis, vagy 6 duplatag, vagy 1 nagy speciális üveg, szob. árát 5 kor.

THIERRY CENTIFOLIA-KRÉMŐCSÉ általában mint Non plus ultra ismert minden régi bármily sebgyulladás, sejtés, gyűlés és daganat ellen, megakadályozza a vérmérgesést operációkat többnyire felhasználták. 2 tégely ára 2 kor. 3 Székérvél készpénzért vagy utánvéttel.

THIERRY A. GYÖGYSSZ. PREGYÁRA

Reich-Sauerbrunn mellett

Doktor Budapest en Török József

Reger Leo és Gy. Lugoson Várasi L. né

ÉRTELMEZÉS! Egyedül valódi, törvényesen védett balzsamot vételezzé a receptárral a különösen ismételgetéssel. A büntető törvény 23 és 25 §-ai szerint mindenki, aki nem az én gyógyszerárakból eredő, tehát más, mint az egyedül valódi szőlő apóca védjeggyel tárt, védett Thierry-balzsamot rendel, vásárol, különösen készit, büntetőhatóság kíméletlen büntetésnek és 1000 K-ig, vagy 1 évig tartó börtönbüntetésnek van kitéve. Ugyanígy a szőlő apóca védjeggyel tárt, védett Thierry-balzsamot megvásárol, készit, elad, továbbá, melyek csak a hűségesség kizárhatóságára tartoznak. Helyesítés, ugyanígy büntetésnek van kitéve.

Főraktár Aradon: G. Földes Kelemen és Hajós Árpád orak gyógyszerárakban.

Mindenkinek

ingyen

megküldjük, ha azt levelező-lapon kéri, diszes 54x76 cm. nagyságu

fali lapnaptárunkat

amely hivataloknak és irodáknak nélkülözhetetlen.

Bella Stella

legjobb gummi óvszer

6 darab 2 koros

Földes Kelemennél, Aradon.

Mindennemű fogfájást 5 perc alatt szüntetik az

indiai fogcseppek.

Egy üveg 70 fillér.

— Kapható minden gyógyszerárakban. —

Főraktár 271 Földes Kelemennél Aradon.

Saját termésű kitünő tisztán kezelt magyaradi

ó és pecsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kapható

Winter Adolf

ügységénél 555

ARADON,

Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.

Szőlőoltványok.

Fajtszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dugyókeretű bor- és csemegefajú 206

fás-oltványokat

bármely mennyiségben szállít

HÁMORY GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 229.

Több mint 25 év óta elismert legolcsóbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, kézmű, rövidaru és fehérnemű üzlet a „kék golyóhoz“

Arad, József főherceg ut II. szám (Karolina-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítanak, vásznak, divatszövetek, blous selyem, barchetek, trikó ingek és nadrágok, sapkák, keztyűk, harisnyák, cipők: gyermek ruhák, női és férfi ingek, nyakkendők, ágyszerítők, paplanok, esernyők, stb. 515

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

FRATER és DÖMÖTÖR

okleveles mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1 SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

vizszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

VÁROSI ES MEGYEI TELEFON.

A látogatott

Motor-kávéház

a motorállomás tözsomszedságában, a Wanitsek-féle házban.

Fővárosi és összes aradi lapok.

Naponta kitünő tejes kávé. Kitünő likörökben nagy választék.

Hideg és meleg büffé. — Reggelig nyitva.

Ma Erdélyi Tóni és fia zenekara játszik.

A t. közönség szives támogatását kéri tisztelettel

Lukács Fülöp László

kávé.

Kérném a cégre figyelni!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívni az izraelita-templom sarkán levő új és használt butor-raktáramra. Továbbá

veszek

a legmagasabb árban uraságoktól használt férfi ruhákat, aszörme és utazó bundákat, használt háló és ebédlő, valamint konyha-buterokat, Wertheim masát, jégsekrényt, lészerszámot, nyergeket, bolti állványokat, ócska vasat, reket, ólmot és mindenféle lémtárgyakat, rézgépeket, bármily nagy és kicsiny mennyiségben.

Ugyszintén az itt felsorolt tárgyakat raktáromon tartom s azokat a legolcsóbb napi árak mellett

árusítom.

Kívánatra levélbeli meghívásra házhoz rögtön kimegyek. Szabóság és kész férfi-ruha üzletem **Amalios Sándor-utca, Grabner ház.** Butor-raktáram **Árpád-tér 5. sz.**, az izraelita templom sarkán.

Tisztelettel 577

Herzfeld Gyula.

Aradon,

Közép-utca 10. szám alatt fekvő, I. rendű anyagból készült, nemes növényekkel beültetett kerttel ellátott, 4 szoba, előszoba, konyha éléskamra, füstölő és pincéből álló ház olcsó árban sürgősen **eladó.**

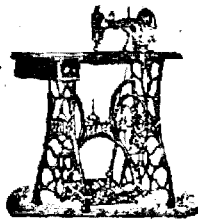
Bővebb felvilágosítást ad **Wellmann Edéné** állami tisztviselő neje, **Kaposvárott.**

581

Arad legrégibb kerékpár és varrógép raktára és javító-műhelye.

PFAFF varrógépek

melyek tartóssága felülmúl minden eddig létező gépeket zajtalan könnyű járás, izléses kivitel.

Író angyal védjeggyel kétoldalon játszható lemezek és grammophonok. 71
Egyedüli képviselő:

Hammer Vilmos műszerész.

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon sz. 96.

Meghívó

a „Borosjenői takarékpénztár részvénytársaság”

XX. évi rendes közgyűlésére,

mely **1908. évi január hó 26-án (vasárnap) délután 3 órakor** fog megtartatni Borosjenőn, az intézet helyiségében.*

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő 2 tag választása.
2. A mérleg-, veszteség- és nyereség-számla előterjesztése, az igazgatóság- és felügyelő-bizottság jelentése és a tiszta nyereség mikénti felosztásáról szóló indítvány tárgyalása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
5. Az alapszabályok 22. §-a értelmében teendő indítványok tárgyalása.

448

Borosjenő, 1908. január 10.

Az igazgatóság.

* 24. §. Szavazati joggal a közgyűlésen csak az bir, aki részvényét a közgyűlés napjának délelőtti 9 órájáig a társaság pénztárába le nem járt szelvényeivel együtt letette és a közgyűlést megelőzőleg már egy hónappal nevére iratott a részvény.

Az előterjesztendő 1907. évi eredeti mérleg-számla és veszteség- és nyereség-számla az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt t. részvényeseink által bármikor megtekinthetők.

Mérleg-számla.

Vagyon.				Teher.			
F. l. sz.	Kor.	f.	F. l. sz.	Kor.	f.	Kor.	f.
181			13312	36	191	120000	—
176 és 185			1268875	—	187	93000	—
195			155529	—	175	1125128	46
197			123367	92	180	206420	—
177					178	67380	—
	1000	—			182	7860	19
	67380	—	68380	—	192	87	—
193			54000	—	183	175	—
					189	25340	—
					196	350	—
						37723	63
						38073	63
			168346	28		1623464	28

Veszteség- és nyereség-számla.

Veszteség.				Nyereség.			
F. l. sz.	Kor.	f.	F. l. sz.	Kor.	f.	Kor.	f.
186			10042	31	196	350	—
194			49817	09	184	109678	02
188			12094	99			
196	350	—					
	37723	63	38073	63			
			110028	02			110028
							02

Borosjenő, 1907. december 31.

Br. Solymosy Lajos, s. k., Karton Aladár, s. k., Krizsán János, s. k., Strausz Gyula, s. k.,
ig. elnök. vezérigazgató. főkönyvelő. pénztárnok.

Dr. Csillag Ignác s. k., Fejér György s. k., Gr. Königsegg Fidel s. k.,
ig. tag. ig. tag. ig. tag.

Schreyer Jakab s. k., Vertán Ernő s. k.,
ig. tag. ig. tag.

Jelen mérleg-számlát, valamint veszteség- és nyereség-számlát megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva, mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Dr. Gyarmathy Ernő s. k., Frisch József s. k., Strasser Péter s. k., Takács Béla s. k.,
fel. biz. elnök. fel. biz. tag. fel. biz. tag. fel. biz. tag.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csusz nál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalom csillapító hatást idéznek elő; sőt járvány-kórnál: minő a kolera és hanyóhasfolyás, az altest nek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredményvel alkalmaztatott bedörzsölésük az influenza ellen is és üvegekben: 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

— **Rum compositio** 1 literhez 20 kr. *Likőr aroma* 1 literhez 30 kr. Vojtek és Weiszal. 191

MULATSÁGOK.

(=) **Tanitó-bál.** Serényen folynak az elő készületek a tanító bál sikerének érdekében. A zajtalanul, de annál nagyobb buzgalommal működő agilis rendezőség mindent elkövet, hogy ez évi mulatság csak öregbitse a tanító-bálak jónévét. A tanító-bál nevezetes arról, hogy itt a tánc kedvelő fiatalság ugyancsak kitessz magáért. A rendezőség kiváló gondját képezi az, hogy fáradhatatlan táncosokról gondoskodik. Sok derős epizód fűződik a tanító bál tombolájához is. Es ismét lesz és pedig éppen a közönség kívánságára. A rendező bizottság a tombola érdekében a következő kérelemmel fordul a közönséghez:

Az aradi tanítók özegegyel és árvái javára rendezendő mulatság tombolája képezi egyik jövedelmező részét. Hogy ez ismét lehessen, kéri a rendezőség az emberbarátokat, valamelyes apróságot (nipp, könyv, vázs, hamutálca, stb.) e célra küldeni szíveskedjen. A tombolára szánt tárgyakat *Marinkovics Péterné, Czeiler Gizella* el. leányiskola igazgatók és *Simon Karolin*, a polgári leányiskola igazgatója veszi át. Az átvett tárgyakat hirtapilag köszöni meg a rendezőség.

Azt hisszük, hogy a város nemes közönsége ez alkalommal sem fogja jóindulatát a tanítóktól megvonni. Ez sikere a tanítók báljának.

(=) **Postásbál.** Az Aradi Posta és Táviráda Tisztviselők sport egyesülete f. év február hó 8-án, a központi szálloda nagytermében műsoros táncestélyt rendez. Kezdése 9 órakor. Belepti díj 2 korona. A tisztá jövedelem egy részét az Asztalos Sándor szobor alapjára fordítják.

(=) **Táncvizsgálat.** Az aradi polgári leányiskola igazgatósága intézetének növendékei számára e hó tizenkettedikén délután három órától este nyolc óráig tartó táncvizsgálatot rendez. A vizsgálat sorrendje a következő: Polonaise. Alapmozdulatok, alaplépések; kartartások. Csárdás. Iskola menuet II. csoport. La troika. Francia négyes. Graciosa polka. II. csoport. Kreuzpolka. Körmagyar. II. csoport. Keringő, boston I. és II. csoport. Szűnóra után: Blümchen. II. csoport. Mazurka. Keringő variatio. II. csoport. Pas de quatre. Tipegő. Legyező tánc, bemutatja 14 leányka. Tarantella, bemutatja 6 leányka. Csárdás.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Gabonauzeti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 11.

Fregoli módra változó időjárás a lefolyt héten az árfolyamokat oly ingadozásba hozta, hogy azok hullámzás tekintetében akár a Balatonnal is felvehetőek volna a verseny.

Nem csele, hogy ily körülmények köze pette sokan várakozó álláspontot foglalnak el a tőzsdén az üzletelen napok egymás után következnek.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, január 11.

Kevés üzlet. Amerika egynyelccaddal olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél	5 órai
	zárlat	zárlat
Buza áprilisra	12.80—12.81	12.74—12.75
Buza októberre	10.62—10.63	10.60—10.61
Zab áprilisra	8.28—8.29	8.27—8.28
Rozs áprilisra	11.42—11.43	11.36—11.37
Tengeri májusra	7.10—7.11	7.06—7.07

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	440.75
Magyar hitelrészvény	769.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 11. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 120—122 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 123—125 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 126—128 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslelészám: Január hó 8. napján volt készlet 23,184 darab, január 9. napján főlhatatott — darab, január 9. napján elszállított 141 darab, január 10. napjára maradt készletben 23,023 darab. A hízott sertés üzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Január 11. —

Fehér Kereszt-szálloda. Zedvics gróf huszárezredes Debrecen. — Ráth József nagybirtokos Dombiratos. — Szemző Miksa dr. ügyvéd és neje H.-M. Váásrhely. — Major József birtokos és neje H.-M.-Váásrhely. — Donner Gyula gazdálkodó Budapest. — Geiringer Jenő gazda és családja Biharvári. — Coisng Ferdinánd százados B.-Csaba. — dr. Hubay Pálné orvos neje Kisjenő. — Berger Ignác kereskedő Kisvárd. — Boda Sándor kisbirtokos Bácsalmás. — Faragó Mártonné mérnök neje és családja Baja. — Beck Vilmos nagybérlő és neje Baja. — Pável Konstantin igazgató B. Gyula. — Tarján György kir. főmérnök Temesvár. — Váry Gábor tisztviselő és neje Békés. — Balázs József mérnök Kassa. — Gyulay Sándor mérnök Kassa. — Kramer Izó kereskedő, Orosháza. — Darvas Béla titkár Debrecen. — Szekolics Oszkár állami hivatalnok Pancsova. — Lendvay Antal igazgató Szolnok. — Veisz Manó bornagykereskedő Bonyhád. — Darvas Imre igazgató és neje M.-Sziget. — Haas Rezső nagykereskedő Bécs. — Adler Zsigmond kereskedő Bécs. — Panucz Sándor kereskedő Brassó. — Berényi Lajos gyárvezető Mosony. — Dus László igazgató és családja Cegléd. — Aczél Sándor uradalmi intéző és neje Csákov. — Sieák Imre urad. tisztviselő és neje Csákov. — Benedek Farkas utazó Budapest. — Braun Ferenc utazó Budapest. — Polgár Zsigmond utazó Budapest. — Fehér Fülöp utazó Budapest. — Tauszig Herman utazó Bécs. — Spitzer József utazó Temesvár.

Központi-szálloda. Koritovszky Béla birtokos Eperjes. — Kmety Béla birtokos Szolnok. — Hellosy Gyula birtokos Makó. — Lonovits Gyula birtokos Makó. — Bíró Lajos birtokos és neje Szolnok. — Sulyok István plébános Apáca. — Mertics István szálló birtokos Magyarád. — Sándor Béla gyógyszerész Zombor. — Czobor Gyula dr. kir. alügyész Buziásfürdő. — Lunczer Pál magánhivatalnok Budapest. — Berényi Béla dr. orvos Sepső. — Farkas Sándor hivatalnok Budapest. — Rechnitz Béla gazdálkodó Kupa. — Mladin György esperes Szászváros. — Tomka Leó törv. bíró Zalatna. — Fried Ignác utazó Budapest. — Dónáth Miksa utazó Bécs. — Simonyi Géza utazó Bécs. — Erber Jenő utazó Bécs. — Pieger Bertalan utazó Bécs. — Moskovits Simon utazó Bécs. — Hirgl Gyula utazó Neustädten. — Theller Leó utazó Bécs. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Reiter Izidor utazó Budapest. — Schachler Simon utazó Budapest. — Keleti Leó utazó Budapest. — Grünberg Lajos utazó Bécs. — Hoffenrauch Mór utazó Budapest. — Róth Lipót utazó Budapest. — Koran Vince utazó Szeged. — Grosz Lipót utazó Budapest. — Láng Emil utazó Budapest.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1908. évi január hó 12-én:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárrakkal:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

A tavasz.

Operette 3 felvonásban. Jaimes és Duvall után Irták: Lindau C. és Wilhelm J. Fordította: Mérey Adolf. Zenéjét szerzette: Strausz József.

SZEMÉLYEK:

Dr. Csapó Margit	Delly L.	Báró	Várnay J.
Knikebein Cecília	Wlassák V.	Báróné	Zalay M.
Ernő	Leővey Leo	Gal Feri	Faludy K.
Berta	Benkőné	Náni	Sz. Rontay
	Eőry Lajos	Dannhauser	Kulcsár
	Kun Irén	Náci, főpincér	Szathmáry

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bete 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes helyárrakkal:

C, bérlet.

C, bérlet.

A falurossza.

100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irtá: Tóth Ede. Zenéjét szerző: Szentirmay R.

SZEMÉLYEK:

Feledi Gáspár	Várnai Jenő.	Csendbiztos	Eőry Lajos.
Lajos, fia	Horti Sándor	Gonosz Pista	Szathmári A.
Boriska	Kőrössi Juci.	Gonosznő	Benkőné P.
Bátki Tercsi	Zalay Margit.	Czene, primás	Faludi K.
Göndör Sándor	Hunyadi J.	Adus	Kulcsár L.
Finum Rózsi	Kállay J.	Jóska, béres	Szappanos D.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma vasárnap, 1908. január hó 12-én

Műsor:

1. A folyondár meséje.
2. A csempészek.
3. Felsült betörő.
4. Tűz a hajón.
5. Kenyér sütés falun.
6. A pajkos inas.
7. Jégvilág Norvégiában.
8. Egy amerikai lincselés.

Előadások délután 2 órától kezdve minden órában.

Holnap hétfőn, 1908. január hó 13-án

Műsor:

1. Felsült betörő.
2. Grófnő és cigány.
3. Egy rakoncátlan groom.
4. Liverpooli akadályverseny.
5. A csolnakos leánya.
6. Spanyol táncosnők.
7. Jégvilág Norvégiában.
8. Karácsonyi álom.

Előadás kezdete 6 és fél, 8 és fél órakor.

Cukrászda.

Előadás alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik.

GYILTÉR.

A „Függetlenség” csütörtöki számában „Akik pert örökölnek” címen megjelent közleményre röviden megjegyzem, hogy testvérbátyám Jakabffy Vilmos ellen Köpf János ügyvéd ur biztos tudomásom szerint elhalálozása előtt semmiféle követelésre keresetet nem indított.

Aradon, 1908. január 10.

Kiváló tisztelettel

Jakabffy Miklós.

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

MATTONI FELE GIESSHÜBLER
SAVANYUVIZ

A dugó dugtató

• légtak megbetegedésnél, a garat és hörgők hurutjánál, tífus és mellhártya-gyulladásnál.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget szerkesztő.

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokoprasó-gyára és temetésrendező
intézetéből.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a szeretett jó nagynéni és rokon

özv. Hauszner Jakabné
szül. Langer Francziskának,

f. évi január hó 10-én esteli 10 órakor, életének 76-ik évében, rövid szenvedés után törént jobblétre szenderültét.

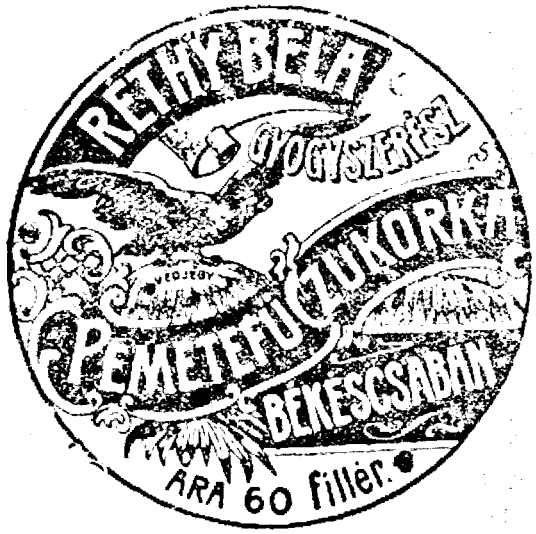
A boldogult földi maradványai január hó 12-én d. u. fél 3 órakor fognak Kapa-
utca 2-3. számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szt.-mise a boldogult lelkiüdvéért január hó 13-án d. e. 9 óra-
kor fog a főt. Minorita-atyák szentegyhá-
zában az egék Urának bemutatni.

Aldás emlékére!

Arad, 1908. évi január hó 11-én.

Farkas Alajos, Farkas Erzsébet, Farkas József,
Farkas Károly és neje szül. Oláh Mária, unoka-
öccsei és hugai. Ifj. Farkas Károly, Farkas Er-
zsébet, Farkas Borisk, Farkas Irma, Farkas An-
dor, dédunokaöccsei és hugai. 612

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle cukorkánál

Vasárlásnál azonban vigyázzunk
és, határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel
sok haszontalan utánpótlás van

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított hatásait, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult
közvetlenül, szédül és megfázásnál, hegyes-
székélyben használva.

Figyelemre méltó. Számos hamisítványok miatt
bővizárólag érvelünk legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Niohler cégjegyzékkel ellátott dobozban van
csomagolva. Ára üvegekbe: K-80, K1.40 és K2.-
és ügyesül minden gyógyszerésznél kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerész az „Arany orvoslás”,
Prágában, Himmelsbachstrasse 5. sz.
Mindennapi szótárak.

421

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk.

1908. január hó II.

Keresünk:

Aradra: 1 fűszer és festék, 3 cipő, illetve
bőr szakmabeli segédet, több magyarul beszélő
tanoncot.

Vidékre: 2 fűszer és vegyes, 2 fűszer és
rőfös, 1 kézmű és pamut, 2 rőfös és rövid, 3
divat, 2 rőfös és vegyes, 1 irodai munkához
és alkalmas szakképzett vas szakmabeli ma-
gyar, román és részben német, szerb és tót
nyelvismerettel bíró segédet, több tanoncot.

Ajánlunk:

1 faszakmában jártas könyvelőt, 1 magyar,
német levelezőt és segédkönyvelőt, 1 pénztá-
rosnót, 4 fűszer és csemege, 3 fűszer, festék és
csemege, 1 vas és szerszám, 3 fűszer és rö-
vid, 1 rőfös, 1 rőfös, fűszer és vegyes, 1 rőfös,
rövid és vegyes, 4 divat, 1 kézmű és rövidáru,
1 könyv és papír szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, **Keppich Zsigmond,**
titkár. 411 igazgató

Elsőrendű

**darabos-zsilvölgyi,
darabos-porosz,
darabos-angol
takaréktűzhely és kályha**

Salon-kőszén,

porosz-sziléziai darabos,

porosz-sziléziai dió

Pirszen (Koksz)

száraz, jól kiégetett bükk

Vasaló-faszén,

lupényi, pécsi és osztrai

Kovács-kőszén,

Magas hőfoku hazai

Tüzelő-kőszén

legolcsóbb árszámítás mellett, miniszteri
és főkapitányi rendelet szerint előírt plombázott
s pontosan mért 50 kilós zsákokban házhoz
szállítva

Kneffel Károly és Fia

Szénosztálya

21

Andrássy-tér 14. sz.

TELEFON: 189.

A kölcsönkönyvtár
új pótjegyzékei
melyek az elmúlt év összes újdonságait
tartalmazzák,

megjelentek
és
ingyen
kaphatók!

A következő

újdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Rudnay: Csoór Vilma, Kraft-Ebing: Psy-
chopátia Sexualis, Fényes L.: A társadalom és
a nemi kérdés, Tábori K.: Nyomorultak, gaz-
emberek, A bűnös Budapest, Fidibusz nap-
tára 1908-ra, Balázsházy: A nővérek, Gloria,
Molnár F.: Muzsika, Croker: A feleség, Sze-
merek Gy.: Magyarország Amerikában, Atherton
G.: Sparlank Patience és kora, Leblanc:
Lupin A., a gavallér betörő, Wilde O.: Flo-
renci tragédia, Nietzsche F.: Zarathustra,
Werner E.: Vineta, Izsaák M.: Bilincsek, Vért-
esi A.: Fölfelé, Tissot: Montretout grófné, Fel-
szeghy O.: Linczig királybíró.

Németben: Wiggin: Douglas Kathe: Re-
bekka v. Sonnenbachhof, Corrad: Amors Mäd-
chenschule, Salburg E.: Wilhelm Friedhof, Kipp-
ling R.: Das Licht erlosch, Grabein P.: Du
mein Jena, Madelaine M.: Die indische Fel-
sentaube, Lawson Th.: Freitag der 13 te, Heine
Anselma: Der Wegweiser, Schobert H.: Arme
Königin, Klinkowström: Zweierlei Ehre, továbbá
francia és angol újdonságok.

Kölcsön díj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte-
lenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlek

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

újdonságok érkeztek!

Zenemű-kölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,
vagy füzetenként 14 fill.

Szirmay: Böske, Altató dal, Huszka: Tün-
dér szerzemény, Zerkovitz: A léha nótája, Fall L.:
Die Dollarprinzessin, Stritzko: Tip Top, Balogh
I.: Bosnyák leány, Szirmay A.: Böske, Altató dal,
Haynés és Becker: A bálkirálynő, Zerkovitz:
Látta-e már Budapestet éjjel?

KERPEL IZSÓ,

401 könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

**épület- és műlakatos-
műhelyünket a Wesselényi-utca 1. szám alá áthelyeztük,**

ahol elvállalunk mindennemű, e szakmába vágó munkákat. Épületvasalások, takaréktűzhelyek és sűrűkerítések a legjutányosabb árak mellett. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel 17

Láng és Mayer.

Albert Lajos

épület és butor-asztalos

Petőfi-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű

asztalos munkák, bolti berendezések készítését

a legszebb kivitelben a leggyorsabban és mérsékelt árak mellett.

Becses pártfogásért esedezik,

tisztelettel

ALBERT LAJOS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

**épület- és butorasztalos
műhelyemet**

Karolina-utca 3. szám alá

áthelyeztem és elvállalok ezen szakmába vágó mindennemű munkákat és pedig hálószobákat, ebédlők, bolti berendezések és irodai berendezéseket a legszebb kivitel és a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Mádai Gyula,

épület és butorasztalos.

Martini János

férfi szabó

ARADON, Hunyadi-utca.

Az őszi idény beálltával ajánlom dusan felszerelt raktáromat bel- és külföldi

gyapjuszövetekből

melyből a legdivatosabb ruhát a legjutányosabb áron készítem. Erről egy próba megrendelés mindenkit meggyőzhet. Elvém: csinos, divatos munka! Kévs haszon!

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal

Martini János,

férfi szabó.

521

**POROSZ
és
MAGYAR**

KÖSZÉN

blombázott zsákokban.

**DIÓ és
KOCZKA**

KOKSZ

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46. 451 Telefon 46.

Kellemesen hűsítő hajviz

Eau de Glace.

A fejbőrt erősíti, a hajhullást megakadályozza, a korpa képződést megszünteti és a fejet huzamos időn át hűvösen tartja.

Egy üveg ára 2 korona.

A haj mosására és tisztán tartására a legalkalmasabb szer a

„CHAMPOING POR.“

A vele készült vízzel mosott haj fényes, ruganyos és selymes légyságu lesz. A haj színére nincs befolyással

Az ideges főfájást azonnal megszünteti a

Rozsnyay-féle fejfájás elleni tablettá.

6 darab ára 1 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

301

Arad, Szabadság-tér.

Köhögés

Rekedtség

Elnyálkásodás

ellen páratlan jó hatású szer a

TUSINAL CZUKORKA

ára egy nagy doboznak 60 fillér

Idegesség

Vérszegénység

Soványtság

ellen elismert kitűnő hatású szer a

Dr. DURÁN-féle száraz

MALÁTA KIVONAT.

E kiváló hatású tápszer különösen hizláló kuránál legjobban bevált. Reaktívül kellemes ízénél fogva a gyermekek is örömmel veszik be. Bevehető az tejbe, kávéba, levesbe, theába, borba, stb. ára egy nagy üvegnek 2 korona.

Egyedüli főraktár.

241

HAJOS ÁRPAD gyógyszer-tárban

Arad, Andrássy-tér 22., a magyenzettel szemben.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és Arnyas, szép és tágas kerthelyiséggel, ugyszintén a város legkötűnőbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései boric. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 10 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál.

491

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték után!

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szűlők különös figyelmébe ajánlom orthopéd-gyógycipőmet, melyek meggátolják a lábdeformitást, Gyermekknél, ugyszintén felnőtteknél meggyilkert eredményeket értem el, amit számos illamerés tanúsít. Készíttek a valódi amerikai forrájú cipőket meg nem különböztethető tartos szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER UTÓDA 525

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Legideálisabb szer az arc és kéz bőrének ápolására az

„AZOR“

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógytárakban és gyógyáru üzletekben.

Főelárnsító hely: 31

WOJTEK ÉS WEISZ gyógyáru nagykereskedő uraknál Aradon.

Egy üveg ára: 1 korona 30 fillér.

Vevők és bérbevevők

semmiféle jutalékot

nem tartoznak fizetni.

Colophon István

ügynöksége

Arad, Kölcsey-utca 3.,

vagy a városi kávéház.

Eszközöl szállodák, vendéglők, földék, szállók, házak bér- és eladását, valamint borok és szeszes italok eladását. — Ugyszinte

amortisatiós kölcsönök

a legolcsóbb kamattal melletti kleszközieset előleg nélkül, ehhez csak a birtokiv és telekkönyvi kivonat kell — Több emeletes magán- és bérház 8—10%-ot jövedelmező, olcsón és kedvező feltételek mellett eladók. — Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. 381

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta len-
álló és teljes megelegedésre működő, legjobb hírnevűk örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Amlich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személye-
sen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást
háklig kezeli, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimó-
sással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időbeli romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munká-
szállításával ki fogom érdemeim t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

471

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Amlich Lajos-utca 2. szám.

Kovács Soma és Társa Aradon.

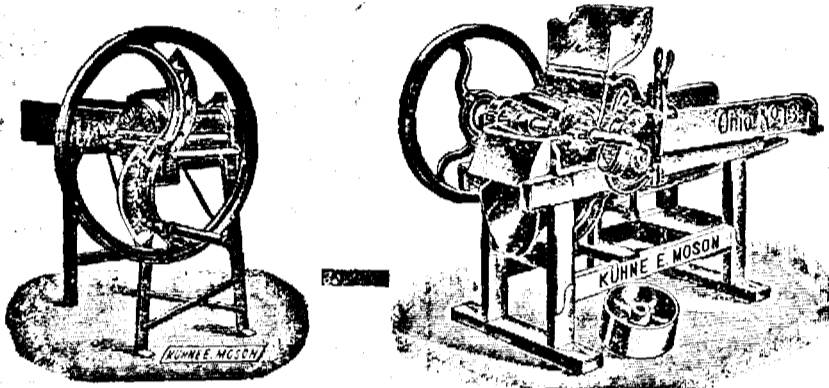
Neuman-palota.

Gép, műszaki áruk, malomszerek és pincegazdászati eszközök

gyári raktára.

Mc. Cormick chicagói és Kühne E. mosoni gép-
gyárosok vezérképviselője.

481

Tengeriszártépő, takarmányfülesztő, szecskavágó, répavágó és
zuzó, morzsoló és daráló minden nagyságban.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsá-crém“ cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok
között a

„Rózsá-crém“

conserválja a lábbelit, ellentétben más készít-
ményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és töré-
kenynyé teszik. — Eddig is számtalan szak-
ember elismerésével találkozott.

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám

Oh jaj!

Megfojt az az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hájós Arpad, Krebcs Géza, U. Kos-
suth Pál, Ring Lajos, Rozsnyay J. Grök, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. Vojtek
és Weisz droguériáknál.

Győrön: Masnyik Dániel gyógyszerárakban.

Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.

Ó-Pécskán: Rokazin János gyógyszerárakban.

Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.

Szilváson: Fűrey Ede grök. gyógyszerárakban.

5481

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. áll. tisztviselőegylet kolozsvári
képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek,
katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti
ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsokkal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

501

A legjobb minőségű bor és csemege
faju dus gyökérzetű

szőlő-oltvány,

ugyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

511

Legfinomabb francia

Illatszerek és

Illatszert Casetták

ajándékozásra különö-
sen alkalmas.

551

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedés

== ARADON ==

Telefon szám 337.

Viola virágcsarnok

Aradon, Minorita-palota.

Igen tisztelt vevőink arról lesznek értesítve, hogy

Scherbag J. utóda

virágkereskedése beszüntetve lett és

VIOLA virágcsarnok

néven tovább folytatva lesz.

Eddigi szíves pártfogásukért köszönetet mondunk és kérjük b. megrendelésükkel továbbra is megtisztelni, melyeknek pontos kiviteleit mindenkor kezesseget vállalunk. 41

Sürgény- vagy févelélimnek elegendő:

Viola virágcsarnok Arad.

Telefon szám 601.

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-utca sarok, a színház főbejáratával szemben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad és vidéke nagyrabecsült közönségét, miszerint a közelgő idény beáltával raktáromat mindenemű bőrökkel felszereltem, melyből a legszebb és legjobb kivitelű 581

uri és hölgy cipőket

készíték, miért is becses rendelésüket kérem vagyon kitűnő tisztelettel

Wolf J.

uri és hölgy cipész.

Uj cipész-üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

Batthyány-utca 32. szám alatt

egy a mai kor igényeinek megfelelő

cipész-üzletet

nyitottam, hol úgy a rendelések, mint kész munkák a legjobb minőségű anyagból, a legdivatosabban készülnek.

Ugyisint a javítások pontosan és azonnal készíttetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel 425

Márton György,

cipész.

STOLCZ J.

aranyműves műhelye

készít mindennemű arany, ezüst, drágakő és műtővös munkákat.

Régi ékszerek átalakítását,

valamint

minden javításokat

Ugy hási eszközök, valamint díszmagyar és antik ékszerek kiegészítését és javítását, tölgy aranyozás és ezüstözését jótállás mellett elvállalok.

Stoloz J.

aranyműves 471

Arad, Weitzer János-utca 2.,

Minorita-palota.

Értesítés!Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Aradon, Salacz-utca 3. sz. a.** egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő**vésnöki műtermet**

nyitottam.

Raktáron tartok:

rész-, ruggyanta-bélyegzőket, számozó gépeket, keletbelyegzőket, dombornyomó sajtókat, sablonokat és mindenféle bélyegző-festéket (Durabell-festék minden színben.)

Készíték:

monogramokat, cimereket, egyleti és sport-jelvényeket, zászló-szegeket, írás vésést és minden e szakmába vágó munkát 565

jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Schubauer J.

vésnök.

Motorvevők figyelmébe!

A valódi Kállai-féle „Glória” benzínmotorok és villanygyújtású benzínmotorcséplőkészletek esakie KÁLLAI motorgyárban Budapest, VI., Nagymező-u. 43. sz. alatt szerelhetők be. 497

Töltes jótállás kitűnő cséplésért.

Olcsó árak 3-5 évi részletre.

Motorsink terjesztése érdekében használt gégek cserébe vétetnek. Hírneves „GLÓRIA” motoraink az egész országban a legkitűnőbb sikerrel működnek.

Pontos cím:

KÁLLAI motorgyár

Budapest, Nagymező-utca 43.

Tessék árjegyzéket kérni.

Alapított

1860

MÜNZI

Állami távbeszélő

213.

Elsőrendű fehérnemű és kalap üzlete Arad.

A cs. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Farsangi szezonra!

Előnyös fehérnemű árjegyzék:

1 drb. B. minőségű damast ing redős mell Kor. 3.40

1 drb. C. minőségű damast ing redős mell Kor. 4.40

1 drb. D. minőségű damast vagy picce redős mell Kor. 4.80

Legdivatosabb gallérok és kézelők.

Legelegánsabb fehér nyakkendők. Legjobb minőségű keztyűk.

Lackcipőket raktáramon tartok, valamint mérték után készítek. 171

A fővárosi minfa szerinti kirakataim megtekintését kérem.

Állami tisztviselőik szállítója.

Sok millió előkelő

urhölgy használja

a világhírű

Földes-féle**Margit-Cremet,**

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szepítők, májoltok, bőratkák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak pártatlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

281

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,**gomb,****bojtok****és rojtok**

állandóan raktáron tartalmak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 578

Hölgyek**figyelmébe!**

Angol női ruhákat, kosztümöket a legdivatosabb kivitelben készít

Popovits Lila

női divatterme

Arad, Weitzer János-u. 2. (Minorita-palota.)

Felvétetnek szabászati és rajzoló tanításra növendékek, vidékiek teljes ellátással is. 575

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök, aszpellenzők, vas-ágyak, kertli székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind e szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vastkosarak kaphatók.

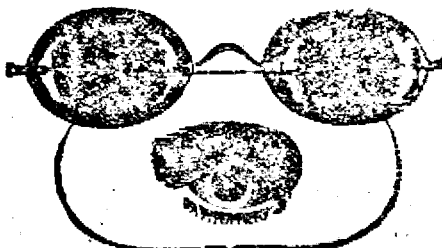
Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek. 585

Nagy választék sarkított mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Elsőrendű látszerész üzlet.**DICK SAMU**

órák és látószerek

Arad, Andrásy-tér és Weitzer János-utca sarkán

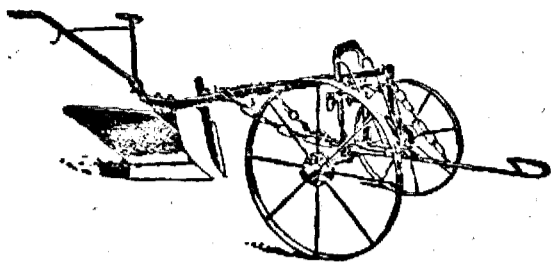

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű szívbázi látószereket a legkülömbözőbb kiállításban. Legfinomabb lorgnettek orrosítottak és szemüvegek arany ezüst nickel és tölgybéká csont keretekben. Legjobb üvegekben.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szosz részere. továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsipek orvosi rendellet szerint azonnal készíttetnek.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hírneves és csakis eredeti **Bächer-féle acél-ekéket**

tégl-acél eketes-
teket vásárolja.

Az ekéfejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának bizományi raktára

Aradon, József főherceg-ut 9. sz. (Gróf Porcia-ház.)

A Melichár-féle császár és királyi szabadalmazott

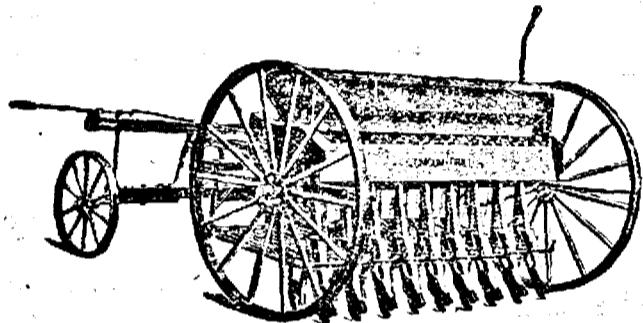
'Unicum Drill' sorvetőgép

egy célszerű szerkezet, kevés vonóerő szükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30 000-nél több ilyen gép adatott el.

Melichár Ferenc

csász. és királyi szabadalmazott vetőgép gyáranak bizományi raktára

Aradon,
József főherceg-
ut 9. szám
(Gróf Porcia-ház.)

Tápértékben leggazdagabb,
Hatásában felülmulhatatlan
a Hajós-féle kellemes ízű
Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Ára egy üvegnek 2 korona.

241

Fagydaganatok elmulasztására
Fagyviszketegség biztos megszüntetésére

kitünő hatású szer a Hajós féle

FAGYBALZSAM.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLIN

használik. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fillér.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fillér.

„Never“ amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óvszer. 6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Tessék üzletemet felkeresni, meg fog győződni arról, hogy ruhaszövet szükségletét nálam

kitünően veheti meg.

Szörme boák 3 kor., 4.50 kor. és egészen nagy 7 korona.

Igen szép szörme-karmantyuk (muffok) 3.50 kor. darabja. Jó meleg keztyük 25 krajcár párja, minden színben. Maradékok blousoknak 1 kor., 1.50 kor. 2 kor. és 3 kor. darabja. Berliner sálók 95 krtól feljebb minden árban.

Készpénz vásárlásnál 5% pénztári engedményt nyújtok!

Kirakataim megtekintését mindenkinek ajánlom, mielőtt szükségletét beszerezné; meggyőződik, miszerint áram minden versenyt kizárnak.

Szolid, figyelmes és pontos kiszolgálásról előre is biztosítom vevőimet. Számos támogatást kér

12

Kiváló tisztelettel

HOFFMANN SÁNDOR

Arad, színház-épület.

Telefon szám 10.

Telefon szám 10.

1058—1907. és 1070—1907. I. számhoz.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. Minister ur 1907. évi november hó 6-án 84151. szám alatt kelt rendeletével az állami berunázási hitel terhére kiépítendő kétegyháza—elek—sikló—székudvari thgi ut 13 600—18 073 klm; és az ottlakai vasuti állomáshoz vezető közut 0 000—0 594 km. szakaszára szükséges zuzott kavicsnak a jelzett közutszakaszokra szükséges utalapló zuzott kavics és zuzaléknak az uttestre leendő kifuvározásának, a kiépítendő utszakaszhoz csatlakozó feljárók idomitott terméskövel leendő kiburkolásának, az utalapszekerény kiemelésének, végül az utalap rakásának vállalati uton leendő kivitelét és folytatólag 1907. évi november hó 10-én 86704. sz. a. kelt rendeletével a kétegyháza—elek—sikló—székudvari thgi közut 2 750—13 600 km. szakaszára szükséges zuzott kavics beszerzésének vasuti szállításának és lerakásának ugyancsak vállalati uton leendő beszerzését engedélyezte.

A fent említett munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1908. évi február hó 8-ik napjának délelőtt 11 órájára Aradvármegye székházának kistermében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, szabályszerűen kiállított, s az ajánlati mintában valamint a vállalati „általános feltételekben” előirt mellékletekkel felszerelt s az ugyanott megjelölt adatokat tartalmazó és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat az ajánlati költségvetésekkel együtt a kitűzött nap délelőtt 1/2 11 órájáig az aradi m. kir. államépítészeti hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlatok borítéka: „Ajánlat az 1058—1907. és 1070—1907. számú hirdetésben kiirt, s a kétegyháza—elek—sikló—székudvari törvényhatósági ut 13 600—18 073 klm. szakaszán, az ottlakai vasuti állomáshoz vezető thgi közut 0 000—0 594 klm. szakaszán és a kétegyháza—elek—sikló—székudvari thgi közut 2 750—13 600 klm. szakaszán végzendő munkák, illetve szállításokra” felírással látandók el. Megjegyeztetik, hogy pályázni lehet az összes munkálatokra, vagy csoportonként is.

Azon ajánlattevők, kik előzőleg a hivatallal üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a hivatal előtt ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. Kik a szóban forgó munkálatok végzésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban is képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Az ajánlatokhoz az „általános feltételekben” előirt, s az ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bánatpénznek az aradi m. kir. adóhivatalnál közigazgatási letétbe történt letételét igazoló pénztári nyugta, vagy annak körjegyzőileg hitelesített másolata, esetleg a bánatpénz összegéről szóló postai feladó vevény csatolandó. Készpénzt vagy értékpapírokat az ajánlathoz csatolni nem szabad.

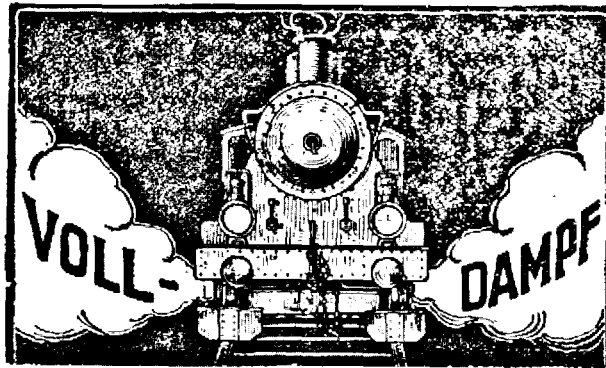
A szóban levő munkálatokra vonatkozó részletes felvilágosítások, továbbá az ajánlati minta ivenként 10 fillérért, az ajánlati költségvetés pedig ivenként 1 koronáért az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megszereshető.

Arad, 1908. évi január hó 3-án.

347

M. kir. államépítészeti hivatal.

Teligőz mosógépek.

Nagy megtakarítás időben, pénzben, munkaerőben. A ruha gőzmosógépünkön mosva hófehér és tartósabb lesz, mert a felesleges dörzsöléstől meg lesz kimélve.

Üzembem bármikor megtekinthető a vezérképviseletnél

Kovács Soma és Társa

gépüzletében

461

Arad, Neuman-palota.

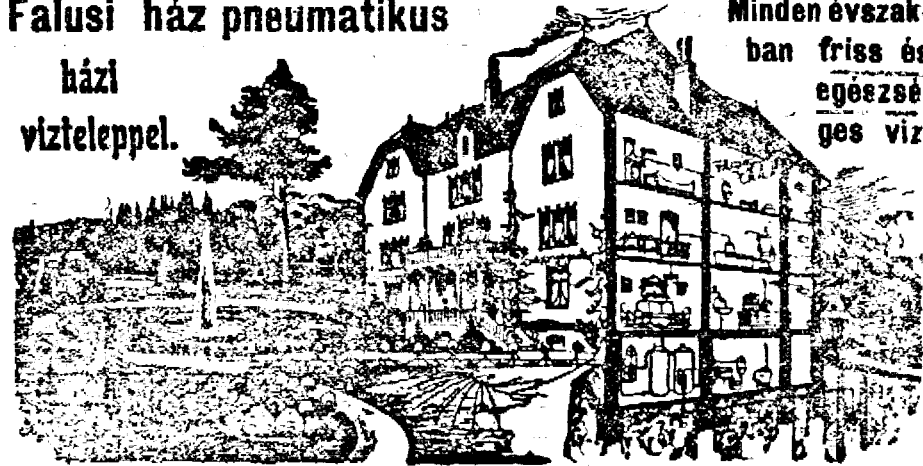

Falusi ház pneumatikus

házi

vizteleppel.

Minden évszakban friss és egészséges víz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélküli) villák, falusi házak, kertek, sanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálok.

Felvételek a helyszínén.

481

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

PÁLFY TESTVÉREK

cs. és kir. szabadalmazott

paprika-gyára

SZEGED.

Ajánlja saját szabadalma szerint gyártott vegyileg tiszta valódi, szép piros színű

Pálfy-féle Rózsapaprikát,

mely feltűnő édessége és kellemes zamatja folytán minden uri háztartásban közkedvelt fűszer. **Árjegyzék és minta ingyen.**

Kapható Aradon: Dürr Gusztáv, Éles Armin, Fejér Gyula és Lázár Gyula urak üzleteikben.

2180

5 kg. postacsomag rendelésnél egy értékes porcellán tégelyt adunk ajándékkul.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak

fizetéssel
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házában

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtéseket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

341 fogorvos.

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyezér veszi és többé más nem szívhatja.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Vizvezeték-műhely megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű esaternázást, vizvezeték, fűrdőszobát, angol klozeteket, vízfűtés, acetelin és Benoid-felszerelést és vezetékét minden fajtája szivattyukat, hőlégmotor-és szivattyuk javítását és készítését vállalom.

20 évi tapasztalataim, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tisztelt rendelőknek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 523

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását általányban elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szerelő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

Megérkeztek a téli divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Forray-utca sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb **ingek**, gallérok, kélzők, nyakkendők, keztük, zsebkendők, harisnyák, stb. újdonságok kaphatók. Nagy választék hazai és angol divat-kalapokban. Nagy választék fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatújdonság francia és olasz illatszer különlegességekben.

Kamerli J. pécsi keztügyár főraktára.

Olcso árak. Pontos kiszolgálás.

Videki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

500 koronát fizetek annak, aki Bartilla-fogviszének használatát mellett, füvegje 70 fill. valaha ismét fogtájást kap, vagy a szája büszkik **Bartilla A. örökösök**, (R. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon milder gyógyszertárban, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Roxsnyay Mátyásnál, Szabadság-tér. Kerjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok fejjelente 100 di-jasztatnak. 601

Kerekes Pál

gép harisnya kötészete

ARAD, Kossuth-utca 66. szám.

Elfogad megrendeléseket új harisnyák megkötésére, használt harisnyákat megtejelésre. Készít mindennemű férfi női és gyermekharisnyákat minden színben és erősségekben. Továbbá gamasnit, alsószoknyát, keztüüt, gyermek ruhát, alsó inget és nadrágot trikót derekat, hálósapkát, térdmelegítőt stb. 501

Téli menetrend.

Magyar Kir. Államvasutak.
Arad-Budapest.
Arad-Temesvár-Józsefváros.

Arad-Budapest.		Arad-Temesvár-Józsefváros.	
Állomások	Időpontok	Állomások	Időpontok
Arad	5:08	Budapest kpt.	7:25
Szobonya	5:23	Kőbánya felső p. u.	8:10
Kurtics	5:37	Rákost	8:17
Lókósháza	5:51	Maglód	8:44
Bánhidai major	5:58	Gyómér	8:52
Országot	6:02	Mende	9:00
Kétegyháza	6:10	Güly-Sáp	9:11
Kigyós	6:11	Tápió-Szecső	9:21
Békés-Csaba	6:24	Nagy-Káta	9:41
Békés-Földvár	6:35	Tápió-Szélte	9:58
Mezőberény	6:43	Tápió-Györgye	10:09
Gyoma	6:56	Ujváras	10:24
Másfalu	6:57	Szolnok	10:27
Pusztá-Pó	7:07	Sajó	10:50
Pusztá-Tenyő	7:31	Pusztá-Pó	10:59
Sajó	7:36	Mesőtar	11:17
Szolnok	8:02	Gyoma	11:37
Ujváras	8:27	Mezőberény	11:48
Tápió-Györgye	8:30	Békés-Földvár	12:05
Tápió-Szecső	8:52	Békés-Csaba	12:10
Nagy-Káta	9:10	Kigyós	12:33
Tápió-Szélte	9:17	Kétegyháza	12:40
Güly-Sáp	9:44	Országot	12:58
Mende	10:08	Bánhidai major	1:11
Gyómér	10:19	Lókósháza	1:28
Maglód	10:47	Kurtics	2:05
Rákost	11:04	Szobonya	2:17
Kőbánya fal. p. u.	11:17	Arad	2:29
Budapest k. p. u.	12:11		2:34
	12:17		7:58
	12:25		8:03
			8:13
			8:36
			8:51
			9:10
			9:12
			9:29
			9:38
			9:43
			9:53
			10:01
			10:10
			10:27
			10:35
			10:50
			10:58
			11:05

Téves-Arad.		Temesvár-Józsefváros-Arad.	
Állomások	Időpontok	Állomások	Időpontok
Téves ind.	8:38	Arad	6:15
Ujváras (6)	8:55	Uj-Arad	6:25
Németh-Ságh (6)	9:12	Németh-Ságh	6:42
Vinga (6)	9:29	Vinga	6:55
Országot (6)	9:46	Országot	7:06
Mercsivalva (6)	10:03	Mercsivalva	7:16
Sat.-András (6)	10:20	Sat.-András	7:27
Temesvár-Jr. (6)	10:37	Temesvár-Jr.	7:43
	10:50		7:55
	10:58		
	11:05		
	11:12		
	11:20		
	11:28		
	11:35		
	11:43		
	11:50		
	11:58		
	12:05		
	12:13		
	12:20		
	12:28		
	12:35		
	12:43		
	12:50		
	12:58		
	13:05		
	13:13		
	13:20		
	13:28		
	13:35		
	13:43		
	13:50		
	13:58		
	14:05		
	14:13		
	14:20		
	14:28		
	14:35		
	14:43		
	14:50		
	14:58		
	15:05		
	15:13		
	15:20		
	15:28		
	15:35		
	15:43		
	15:50		
	15:58		
	16:05		
	16:13		
	16:20		
	16:28		
	16:35		
	16:43		
	16:50		
	16:58		
	17:05		
	17:13		
	17:20		
	17:28		
	17:35		
	17:43		
	17:50		
	17:58		
	18:05		
	18:13		
	18:20		
	18:28		
	18:35		
	18:43		
	18:50		
	18:58		
	19:05		
	19:13		
	19:20		
	19:28		
	19:35		
	19:43		
	19:50		
	19:58		
	20:05		
	20:13		
	20:20		
	20:28		
	20:35		
	20:43		
	20:50		
	20:58		
	21:05		
	21:13		
	21:20		
	21:28		
	21:35		
	21:43		
	21:50		
	21:58		
	22:05		
	22:13		
	22:20		
	22:28		
	22:35		
	22:43		
	22:50		
	22:58		
	23:05		
	23:13		
	23:20		
	23:28		
	23:35		
	23:43		
	23:50		
	23:58		
	24:05		
	24:13		
	24:20		
	24:28		
	24:35		
	24:43		
	24:50		
	24:58		
	25:05		
	25:13		
	25:20		
	25:28		
	25:35		
	25:43		
	25:50		
	25:58		
	26:05		
	26:13		
	26:20		
	26:28		
	26:35		
	26:43		
	26:50		
	26:58		
	27:05		
	27:13		
	27:20		
	27:28		
	27:35		
	27:43		
	27:50		
	27:58		
	28:05		
	28:13		
	28:20		
	28:28		
	28:35		
	28:43		
	28:50		
	28:58		
	29:05		
	29:13		
	29:20		
	29:28		
	29:35		
	29:43		
	29:50		
	29:58		
	30:05		
	30:13		
	30:20		
	30:28		
	30:35		
	30:43		
	30:50		
	30:58		
	31:05		
	31:13		
	31:20		
	31:28		
	31:35		
	31:43		
	31:50		
	31:58		
	32:05		
	32:13		
	32:20		
	32:28		
	32:35		
	32:43		
	32:50		
	32:58		
	33:05		
	33:13		
	33:20		
	33:28		
	33:35		
	33:43		
	33:50		
	33:58		
	34:05		
	34:13		
	34:20		
	34:28		
	34:35		
	34:43		
	34:50		
	34:58		
	35:05		
	35:13		
	35:20		
	35:28		
	35:35		
	35:43		
	35:50		
	35:58		
	36:05		
	36:13		
	36:20		
	36:28		
	36:35		
	36:43		
	36:50		
	36:58		
	37:05		
	37:13		
	37:20		
	37:28		
	37:35		
	37:43		
	37:50		
	37:58		
	38:05		
	38:13		
	38:20		
	38:28		
	38:35		
	38:43		
	38:50		
	38:58		
	39:05		
	39:13		
	39:20		
	39:28		
	39:35		
	39:43		
	39:50		
	39:58		
	40:05		
	40:13		
	40:20		
	40:28		
	40:35		
	40:43		
	40:50		
	40:58		
	41:05		
	41:13		
	41:20		
	41:28		
	41:35		
	41:43		
	41:50		
	41:58		
	42:05		
	42:13		
	42:20		
	42:28		
	42:35		
	42:43		
	42:50		
	42:58		
	43:05		
	43:13		
	43:20		
	43:28		
	43:35		
	43:43		
	43:50		
	43:58		
	44:05		
	44:13		
	44:20		
	44:28		
	44:35		
	44:43		
	44:50		
	44:58		
	45:05		
	45:13		
	45:20		
	45:28		
	45:35		
	45:43		
	45:50		
	45:58		
	46:05		
	46:13		
	46:20		
	46:28		
	46:35		
	46:43		
	46:50		
	46:58		
	47:05		
	47:13		
	47:20		
	47:28		
	47:35		
</			

Városi hirdetések.

37938—1907.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy azon 14—16 éves ifjak, akik mint hajó-suhancok a cs. és kir. haditengerészetbe lépni óhajtanak, az erre vonatkozó feltételekről Arad szab. kir. város katonai osztyánál nyervehetnek kellő tájékoztatást.

Arad, 1907. évi december hó 10-én.

Varjassy.
polgármester.

199/908. kh.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy a nagyméltóság földmivelésügyi m. kir. minister tekintettel az idejé mostoha termésre a szegényeknek a családi erdőben a hulladék fának ingyen szedését engedélyezte.

Felhívom tehát mindazokat, akik ezen kedvezményben részesülni óhajtanak, a kapitányi hivatalnál jelentkezzenek, hogy az ott kiállított igazolvány alapján a faszedésre a családi m. kir. erdő-gondnokságtól az engedélyt megkapják.

A hulladékfa szedésre az engedély hetenkint csak egy napra csütörtökre adatik ki.

Ezen kedvezményben azonban csak azok a szegények részesülnek, akik az utóbbi 3 év alatt erdei kihágást nem követtek el.

Arad, 1908. évi január hó 4-én.

Sarlot,
főkapitány.

4036—1907. sz.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város vámszedésére vonatkozó engedély okiratának „Függelekét” a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi Ministernek 104863—1907. sz. a. kelt rendeleténél fogva ezennel a következőkben tesszük közzé:

II. Függelek.

Az Arad szab. kir. város részére kövezet vámszedési jog gyakorolhatására nézve az 1894. évi július hó 14-én 49155. sz. a. kelt kereskedelemügyi miniszteri rendelettel kiadott engedély okirathoz, illetve az 1900. évi október hó 23-án 72346. szám alatt kelt kereskedelemügyi miniszteri rendelet kapcsán kiadott „Függelek”-hez:

A belügyminiszter ural egyetértőleg megengedem Arad szab. kir. város közönségének, hogy az általa a fentebbi Engedélyokirat illetve a fennebbi „Függelek” alapján gyakorolt kövezetvámszedési jogot a „Függelek” érvényességi időtartamának lejáratát napját követő naptól azaz 1907. évi január hó 1-től számítandó hat éven át, tehát bezárólag 1912. évi december hó 31-ig, az említett Engedélyokiratban és „Függelek”-ben megállapított feltételek szigorú betartása mellett és az ugyanazokban megállapított vámszabályzat a kalkulálásával gyakorolhassa.

Budapest, 1907. évi december hó 23-án. A miniszter helyett Sztéryni s. k. államtitkár, P. H.

A városi tanács.

23656—1907. kh.

Hirdetmény.

Értesitem a benzinmotor tulajdonosokat, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 94451—VI—3/907. sz. leiratával az adómentes motorbenzin mérsékelt eladási árát a f. évi december hó 1-től 1908. évi május hó 5-ig terjedő időszakra, illetve további intézkedésig métermázsánként 20 (husz) koronában állapította meg.

Arad, 1907. évi december hó 17-én.

Sarlot,
főkapitány.

Aradi ipartestület mint iparhatóság.

1907. szám.

Hirdetmény.

Az ipartestületi békéltető bizottság segéd tagjai választására 1908. január 12-ének d. e. 9 óráját az ipartestület helyiségébe kitűzöm és a választás megejtésére az iparos segédeket meghívom.

Választói jog gyakorolhatásának igazolására a munkakönyv zsolgál.

Választói névjegyzék az ipartestületben közszemlére kitétetett, a jegyzékből kimaradó segéd felvételét írásban kérelmezheti.

Arad, 1907. évi december hó 21. napján.

Dr. Varjassy Lajos,
iparhatósági biztos.

28199—1907. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszteriumhoz beérkezett hivatalos jelentések szerint az Észak-amerikai Egyesült Államokban párhuzamosan elszorított gazdasági válság az ipari, bányászati és egyéb vállalatok egy részét üzemük teljes beszüntetésére, másokat pedig arra kényszerített, hogy munkarejüket felére apaszszák, vagy munkásaiknak az eddiginél tetemesebben csekélyebb bért fizessenek.

Az ennek következtében beállott munkahiány, más gazdasági zavarok és az illető vállalatoknak azon eljárása, hogy elsősorban az idegen munkásokat bocsájtják el, tömegesen térítik vissza Európába és különösen hazánkba azokat a munkásokat, kik az utóbbi évtizedek folyamán az Egyesült Államokba kivándoroltak.

Megbízható adatok szerint Hamburgban 6000, Brémában 3870, Antwerpenben 2300 visszavándorló érkezik meg a legközelebbi időben Európába. Ezen kivándorlóknak körülbelül fele a magyarok közül való, miért is ismételtelen figyelmetem mindazokat, kik az Észak-amerikai Egyesült Államokba kivándorolni szándékoznak, hogy ezen tervüktől saját jól felfogott érdekükben álljanak el, mivel kivándorlásuk által ezidőszent csupán anyagi károsodásuknak és testi épségük veszélyeztetésének teszik ki magukat.

Arad, 1907. évi december hó 10.

Green Nándor, s. k.
h. főkapitány.

51—1908 kh.

Hirdetmény.

Értesitem Arad város közönségét, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 100655. VI. A./1907. sz. rendeletével Arad állomáson a kirakott árukat, a pályaudvarról való elfuvarozását, illetve az elfuvarozással járó munkálatok végzését, további intézkedésig vasárnapokon is egész napon át engedélyezte.

Arad, 1908. évi január hó 3-án.

Sarlot,
főkapitány.

23249—1907. kh.

Hirdetmény.

A magyar királyi földmivelésügyi Minister Ur 43572/III.—4. sz. rendelete alapján közírré teszem, hogy az eddigi tapasztalatok szerint a tuberkulin, a gümőkör felismerésére kiválóan alkalmas szer és hogy annak segítségével a gümőkörrel fertőzött szarvasmarha állományok a betegségtől megtisztíthatók. Hogy gümőkör elleni védekezésnél a tuberkulinnak minél kiterjedtebb alkalmazása megkönnyíthető, ennélfogva az állatorvosi főiskola a m. kir. bakteriologiai intézete által termelt süritett tuberkulin grammjának ára, az eddigi egy korona ár helyett 40 fillérben, a higitott (használatra kész) tuberkulin adagjának ára pedig az eddigi 40 fillér ár helyett 30 fillérben állapított meg.

Tudomásra hozom tehát, hogy a tuberkulin továbbra is a m. kir. állami bakteriologiai intézetből (VII. Hungária-körút 244.) szerezhető be.

Arad, 1907. évi december hó 11.

Green,
h. főkapitány.

24494—1908. khsz.

Hirdetmény.

Hírlapi közlések szerint a pittsburgi Coal Company Darc bányájában történt robbanás következtében 400 magyar munkás vesztette életét.

A pittsburgi cs. és kir. consulátustól nyert értesítések nyomán megállapítható volt, hogy ezen bányaszerencsétlenség alkalmával tényleg számos magyar ember vesztette életét, kiknek neve és kiléte ezideig megállapítható nem volt.

Mint hogy attól lehet tartani, hogy lelketlen ügynökök azt az alkalmat is felfogják használni, hogy a szerencsétlenül jártak hozzátartozóival meghatalmazásokat és egyéb okmányokat aláírva a részükre kijáró kártalanítási összegből maguknak minél nagyobb összeget közbenjárás és egyéb díj fejében visszatartsanak, figyelmeztetem az érdekelteket, hogy külképviseleti hatóságunk a hátramaradottak érdekeinek megóvása céljából minden tőle telhetőt elkövet s hogy a bányaszerencsétlenség által károsodottak saját érdekükben cselekszenek, ha o y okmányokat, melyek nem az illetékes külképviseleti hatóságtól érkeznek, alá nem írják, azokat egyszerűen visszautasítják, vagy azokat előbb Arad város kapitányi hivatalánál bemutatják.

Arad, 1908. január hó 3-án.

Sarlot,
főkapitány.

242 TELEFON 242

Villanycsengő

javításokat

villanyvilágítási

bevezetéseket szakszerűen eszközöl ²⁶¹

Kalmár József

Arad, Salacz-utca 2.

Élő és művirágok!

Özv. Imre Mihályné és Társa

élő- és művirág kereskedése

Arad, Forray-utca 5. sz.

(a Dréher sörfőzettel szembe.)

Ajánlja rendkívül nagy választékra

élő és művirág koszorúit.

Továbbá azonnal készít menyasszonyi és alkalmi csokrokat a legszébb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett. ⁴⁸⁷

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk tiszteléssel

Özv. Imre Mihályné és Társa.

Telefon 568. sz.

Alapított 1889. évtől.

Várhol László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János utca 2. sz.

Minerita-palota a leányiskolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévem örövendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszeresem mindennemű bőrkiülönlegéseket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltnének.

Kiváló tisztelettel

541

Várhol László.

BUDAI KIRÁLY KESERÜVIZ

Erzsébet-sósfürdő forrása

Kapható minden fűszerkereskedésben. Rendeléseknek eleget tesz az

Erzsébet-sósfürdő forrása

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

5962

Női bajok, aranyér, köszvény,

sihavi bántalmak, árt. vérbőség, májbajok és túlságos elhízás ellen páratlan hatással bír otthoni használatra az

Erzsébet-só,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogeriákban, gyógytárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben. — Vidéki rendeléseknek pontosan eleget tesz az

Erzsébet-sósfürdő Igazgatósága

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Elvilágosításokat teljesen ingyen ad a
kiadóhivatal:
József főherceg-ut 23. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásunkat kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozzal.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 23. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri belkötésének ára 4 fillér, vastagabb betűk 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Aki

eladni kíván
butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,
üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván
bírtokot,
házat,
vadászterületet,
halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

Akinek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispárra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
körtészre,
kulcsárra,
gazdasszonyra
szakácsnőre
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

mindeneket vétel vagy bérbevitel céljából keresi:

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési
rovátát használja.

Toilette Moderne

a legjobb és legolcsóbb eredeti francia divatlap füzeteként 1 kor. 20 fillérért kapható **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad, Weltzer János-utca. 201

Olcsó háztelkek

Aradgájban Kovács-utca 21. szám alatti beltelkes házam, esetleg házhelyek □ ölenként 80 krajcárjával eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál Gájban Csorda-utca 11. szám alatt. 370

Kiadó

egy terem mellékhelyiségekkel klub esetleg irodahelyiségnek a Szabadság-tér legforgalmasabb helyén. Bővebbet a kiadóhivatalban. 486

Kormos alma

kapható 100 klgrammonként 24 koronáért Kohn János fűszerkereskedőnél, Nagyhalmágy. 444

Uj könyvek

50—90%-os alkalmi áreszállítással, mely 1908. február 1-ig marad érvényben. Kizárólag jó művek. Árjegyzék ingyen. **Kerpel Izó** könyvkereskedése Arad. 212

Angyal-utca 20a. sz.

alatt egy szatócs-üzlet lakással együtt kiadó.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Eladó

1 használt 2 ajtós és 1 egy ajtós Wertheim Cassa. Bildhauer, Orczy-utca. 600

Egy gyermekhez

német benne kerestetik. Cim a kiadóban. 597

Stradvarius-utánzat

kiváló jó hangu hegedű olcsón eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban, 599

A mai kornak megfelelő

nagyon jó forgalmu vegyeskereskedés, dohány és italméréssel egybekötve, más vállalat miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 614

Denaturált szeszt

viszont eladóknak palackokban és hordókban jutányos napi árban elad. Donáth Simon, engedélyezett denaturált szesz nagyárus, Hal-tér 1. sz. Telefon 524. 306

Jó karban lévő

kisebb pénzszekrény megvételre kerestetik.

Intelligens

özv. urinónél jó házi koszt kapható. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Használt de jó karban lévő

íróasztalok megvételre kerestetnek. Cim a kiadóban.

Közhirre tesszük, hogy Világos község 3 drb. 5 éves kiselejtezett

tenyésztő bikája

f. hó 15-én d e. 10 órakor Világos község házában nyilvános árverés útján készpénz fizetés mellett eladni fog.

Világos, 1908. évi január hó 10. 596

Steger Vendel,
jegyző.

Grek Dóme,
bíró.

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. **Nigrin** egészségi szempontból melegen ajánlható, mert **Nigrin** folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító **BÉCS.**

Működés alatt kapható.

8004615

Aknay,
kir. tiszti bíró.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével.

A csanádi palota

közeliében egy üres pince bérbevitelre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Jóforgalmu 613

kávéház
azonnal eladó

3000 koronáért.

Engel kávé, Szeged.

Weisz Márton

uri női- és gyermek cipész.

Van szerencsém Aradváros és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására adni, hogy az őszi idény beálltával a legfinomabb

női- és férfi cipőket

mindenféle kivitelben, valamint a legtartósabb 573

gyermek-cipőket készítek.

Becsés megrendeléseket kérve

Weisz Márton

uri- és női cipész

Arad, Deák Ferenc-utca 4. sz.

Nagy lakás kiadó!

Modern

6 szobás lakás

fürdő, cselédszoba, konyha s minden hozzátartozó más mellékhelyiségekkel ellátva, május 1-től

kiadó.

Bővebbet Rákóczy-utca 1-ső szám a házmesternél. 611

A Közép-utca 10. sz. alatt
fekvő

ház

a hozzátartozó mellékhelyiséggel együtt
eladó.

Értekezhetni 598

Schoger Dániel

kereskedő urnál

Gyulafehérvárt.

12068—1907. tkvi sz.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az aradi polgári takarékpénztár r. t. aradi cég mint jelentkező, úgy Tóth József aradi lakos és Molnár József világi lakosok mint már csatlakozónak kimondott végrehajthatóknak, Barcza István aradi lakos végrehajtást szenvedett elleni 247 kor. 47 fill., 400 korona és 264 kor. 49 fillér tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad pernyáva külvárosában fekvő, az aradi 1592 számú telekjkvben A. + 1. sor, 2055 hrsz. alatt felvett Kosár-utcai 19. számú ház, udvar és kertre az árverést 2155 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban Barcza József aradi lakos késedelmes vevő veszélyére, bánatpénznek elvesztésével elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1908. évi január hó 31-ik napjának délelőtt 9 órakor az aradi igazságügyi palota földszint jobbra levő 48. számú helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 215 kor. 55 fill. készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Aradon, 1907. évi december hó 17 ik napján, az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.